

INICIACIÓN Á BANDA DISEÑADA

JORGE CAMPOS

@ilustratecto

www.behance.net/ilustratecto

QUE É UNHA
BANDA DESEÑADA?

BUSQUEMOS UNHA DEFINIÇÃO

¿CAL É O OXECTIVO DUNHA BANDA DESEÑADA?

Contar unha historia.

¿A HISTORIA DE QUEN?

Duns determinados personaxes.

¿E COMO CONTAMOS ESA HISTORIA?

Mediante ilustracións

(que opcionalmente poden conter tamén outros elementos como por exemplo bocadillos, textos, onomatopeas, metáforas visuais...)

¿E EN QUE CONSISTEN ESAS ILUSTRACIÓNS?

Cada unha representará un momento da historia.

¿E QUE FACEMOS CON ELAS?

Colocámolas **xustapostas**, é dicir, unhas ao lado das outras.

¿PARA QUE?

Para contar a historia de maneira **secuenciada**.

¿E ISO QUE QUERE DICIR?

Como cada ilustración representa un instante da historia, ao ver esa sucesión de instantes un tras doutro, formando unha secuencia, **entenderemos a historia no seu conxunto**.

DEFINICIÓN

CONTAR UNHA HISTORIA

PERSONAXES

SECUENCIACIÓN

ILUSTRACIÓN

XUSTAPOSICIÓN

A **banda deseñada** é unha forma de contar historias na que utilizamos ilustracións xustapostas para **narrar** de maneira **secuenciada** un relato protagonizado por uns **personaxes**.

ARTE

A banda deseñada está considerada como a **9º arte**.

Polo tanto, xa que é unha arte, temos que ter en conta que:

- é unha forma de expresión persoal, orixinal e única, propia de cada individuo e diferente da dos demais.
- é unha maneira de expresar ideas, emocións, percepcións, sensacións...
- é unha forma de expresión creativa.
- é unha maneira de expresar a propia visión do mundo.
- utiliza linguaxes, neste caso o debuxo e a palabra.
- é unha forma de estimular a curiosidade, de atopar respostas e, finalmente, ser mellores persoas, ser felices.

HISTORIA

Prehistoria . Pinturas rupestres . 12500 a.C. aprox

Papiro de Ani . 1300 a.C.

Columna de Trajano . 113 d.C.

Tapiz de Bayeux . 1077

Manga . Katsushika Hokusai . 1814

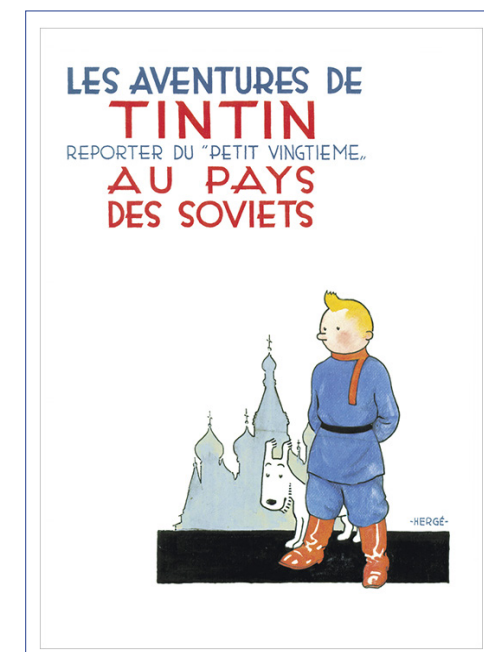
Les amours de M. Vieux Bois . Rodolphe Töpffer . 1827

Yellow Kid . Richard F. Outcault . 1896

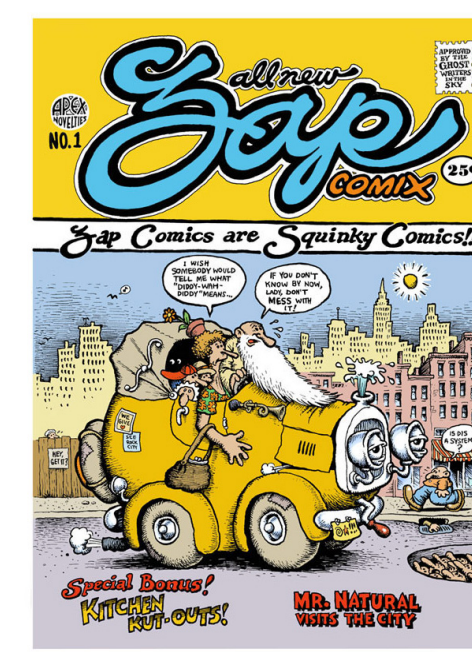
Semanario TBO . 1917

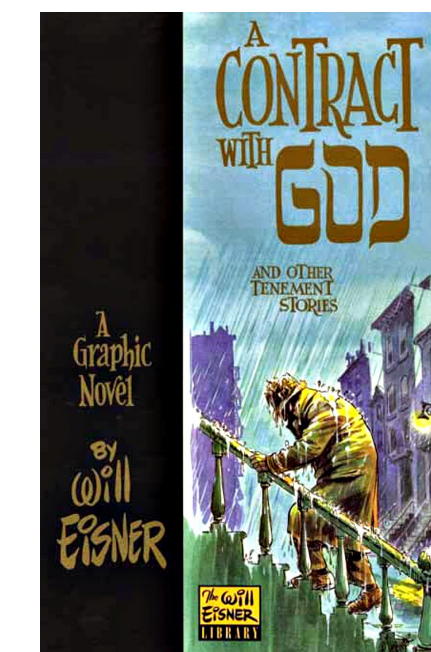
Bande dessinée . Tintin . 1929

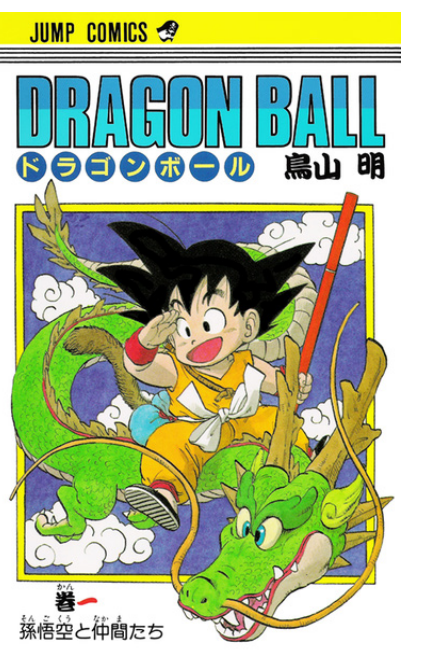
Superheroes . 1930-1965

Zap comix . Robert Crumb . 1968

Will Eisner . 1978

Dragon Ball . Anos 80-90

EXERCICIO

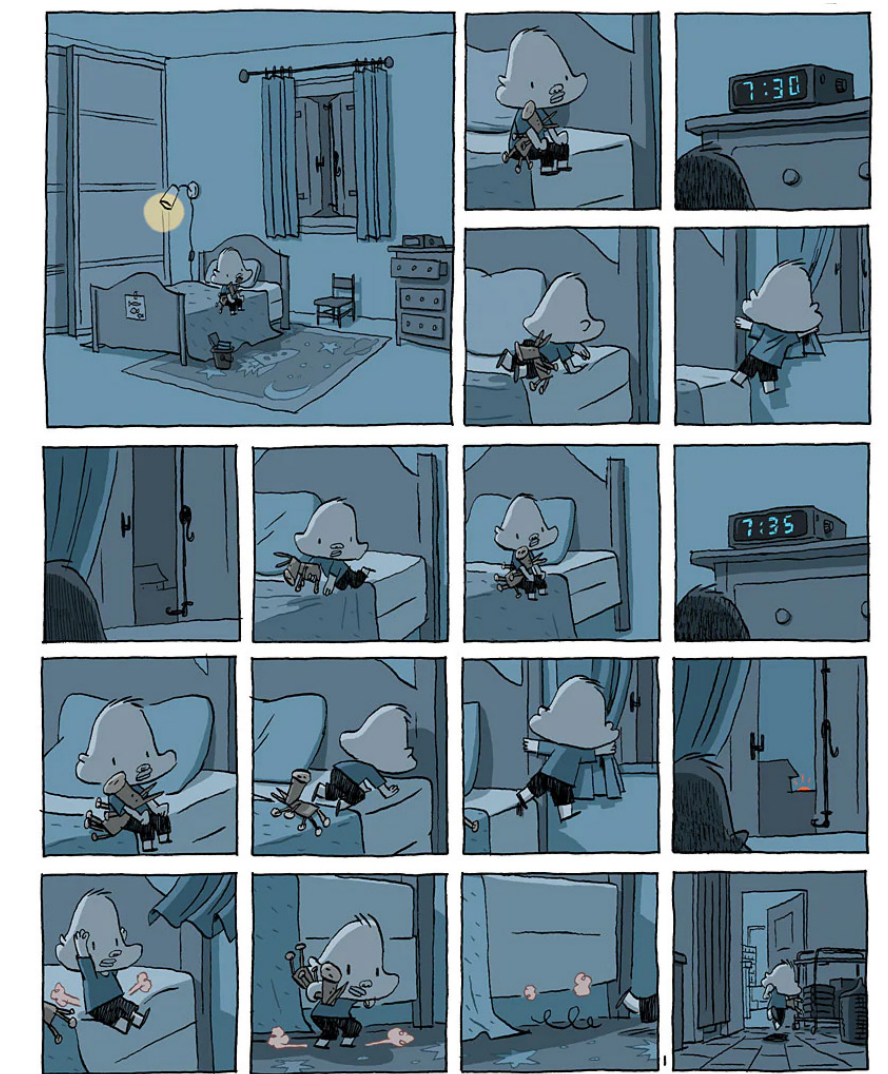
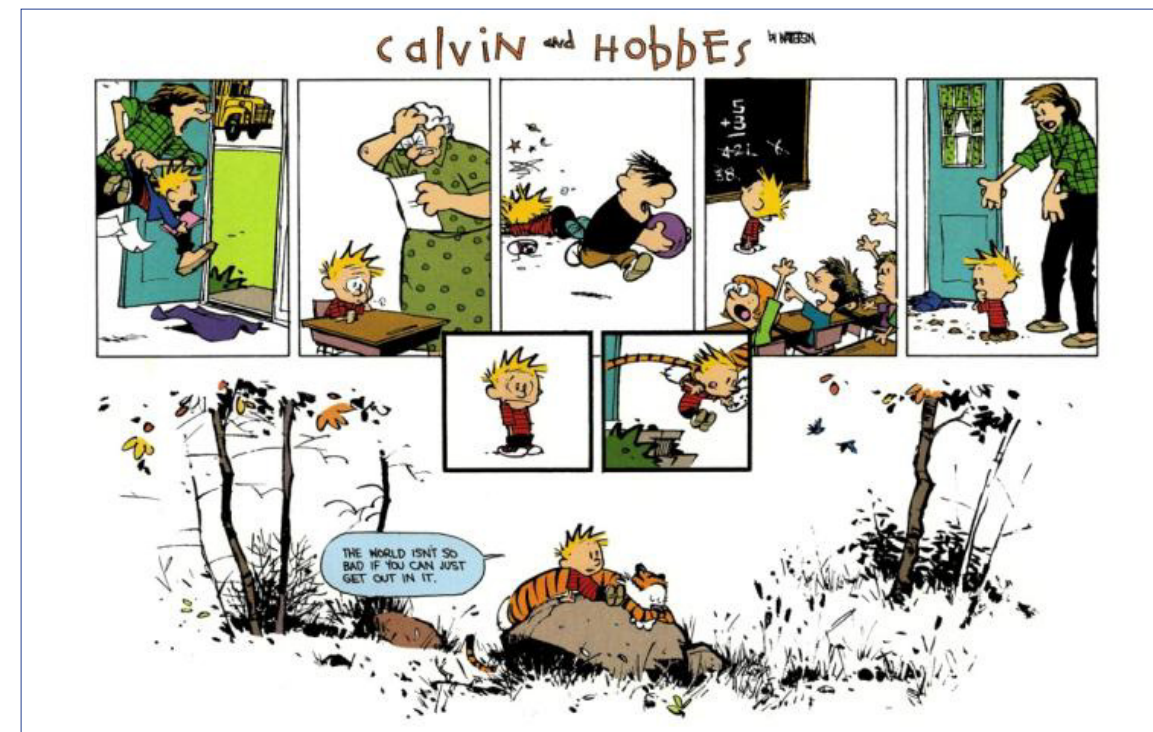
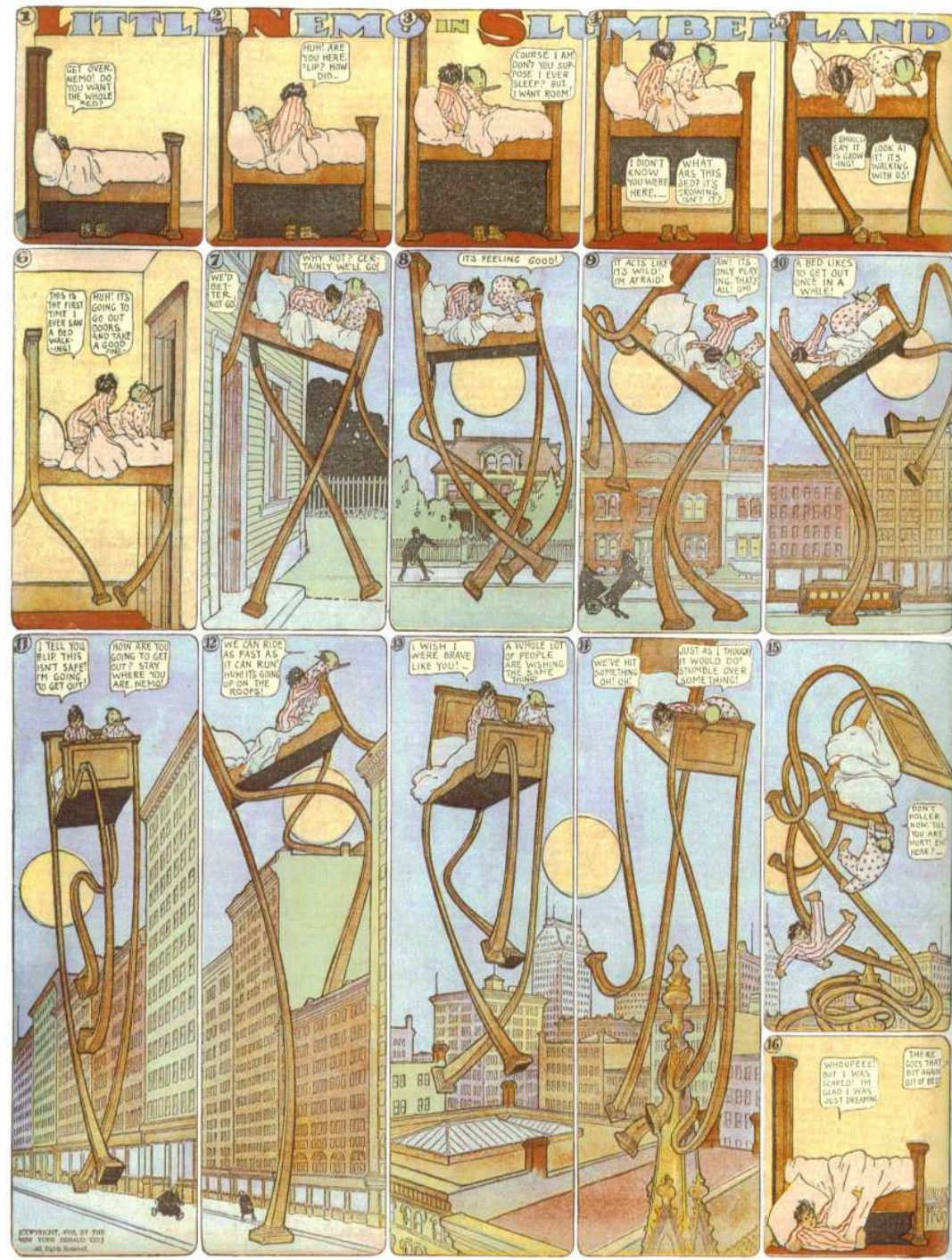
CAL É A DIFERENZA ENTRE
UNHA BANDA DESEÑADA, UN CÓMIC,
UN MANGA E UNHA NOVELA GRÁFICA?

NOMENCLATURA

Galicia	Banda deseñada
España	Historieta/Tebeo/Cómic/Novela gráfica
Hispanoamérica	Historieta
Países anglosaxóns	Comic
Francia e Bélxica	Bande dessinée, BD
Italia	Fumetti
Portugal	Banda desenhada
Brasil	Quadrinhos
Xapón	Manga, Komikkusu
Korea	Manhwa
China	Manhua

TAMAÑOS, FORMATOS, GRÁFICOS, TEXTOS

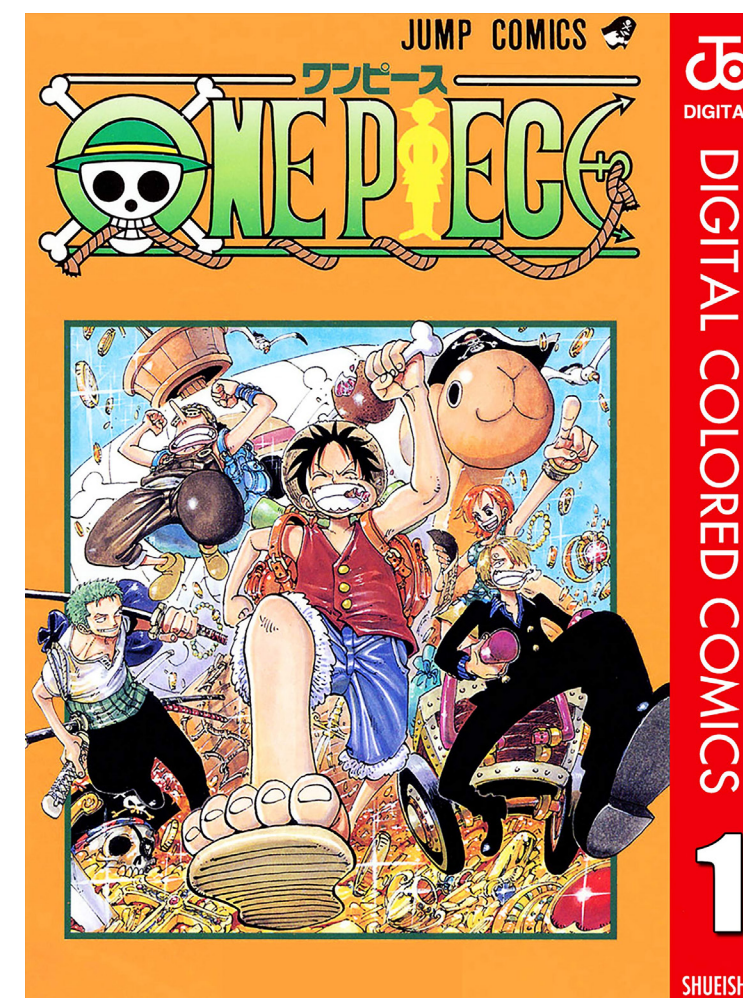
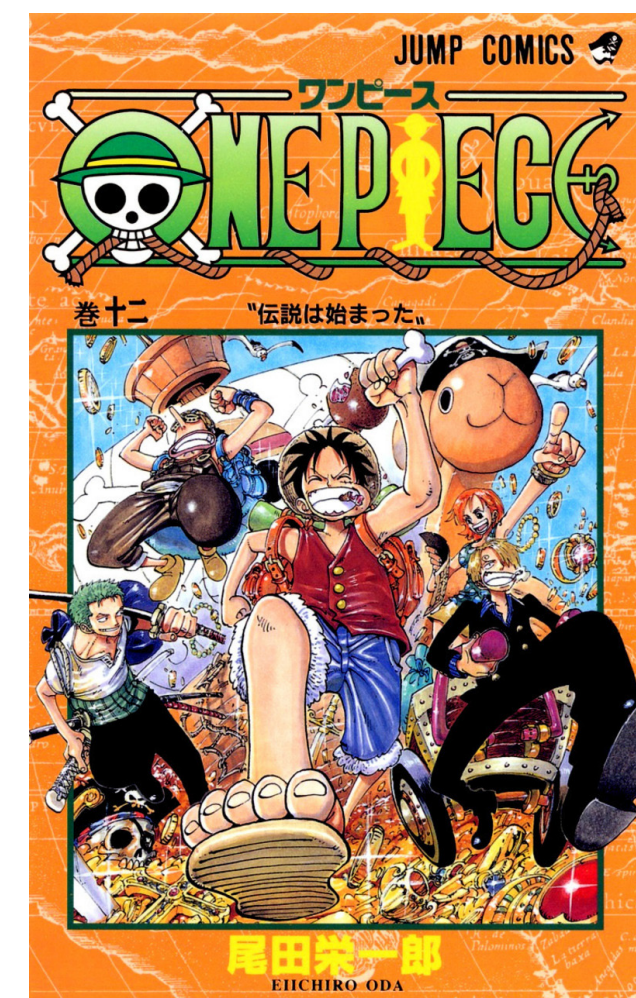
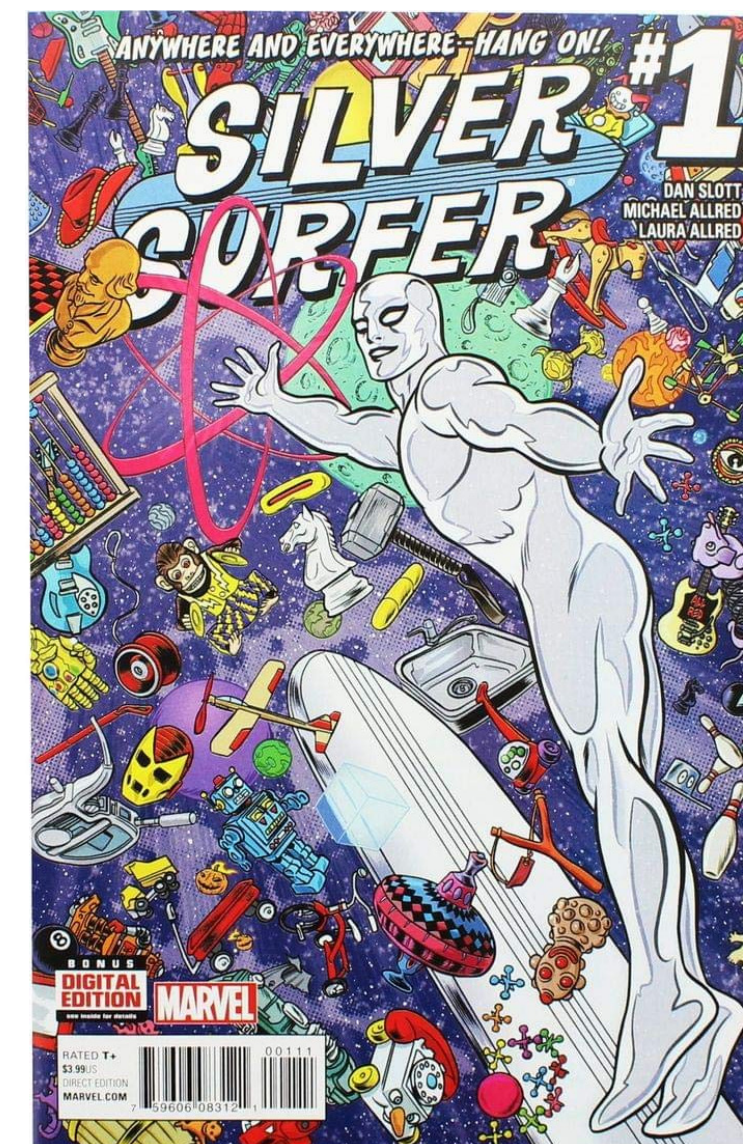
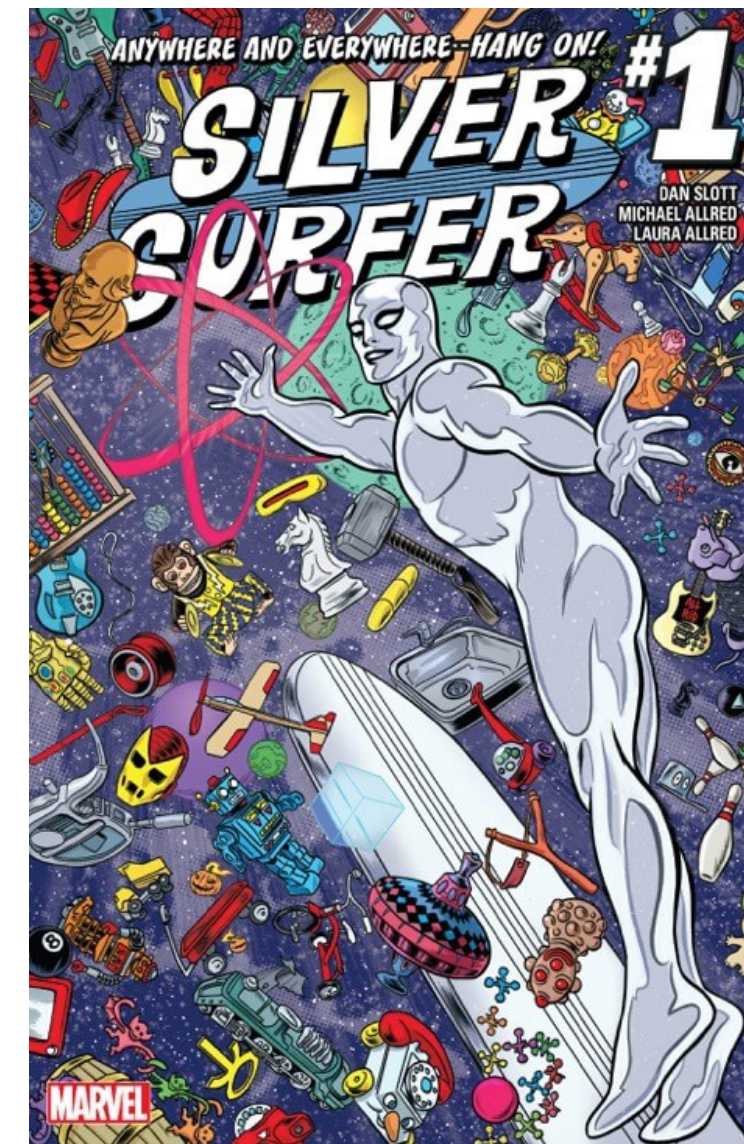
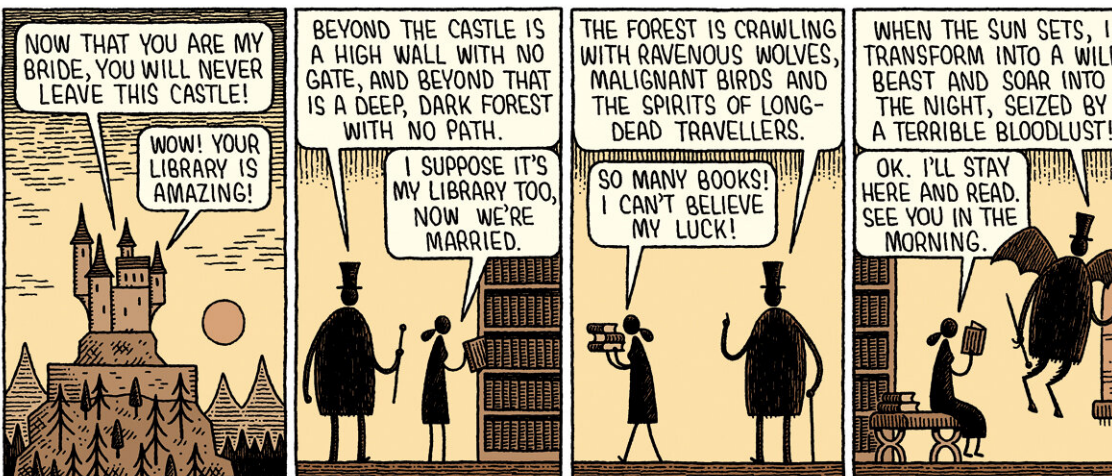
grandes / pequenas

vertical / horizontal

cor / branco e negro

textos / mudas

TIPOS

tira cómica

impreso

dixital

webcomic

ELEMENTOS DAS BANDAS DESEÑADAS

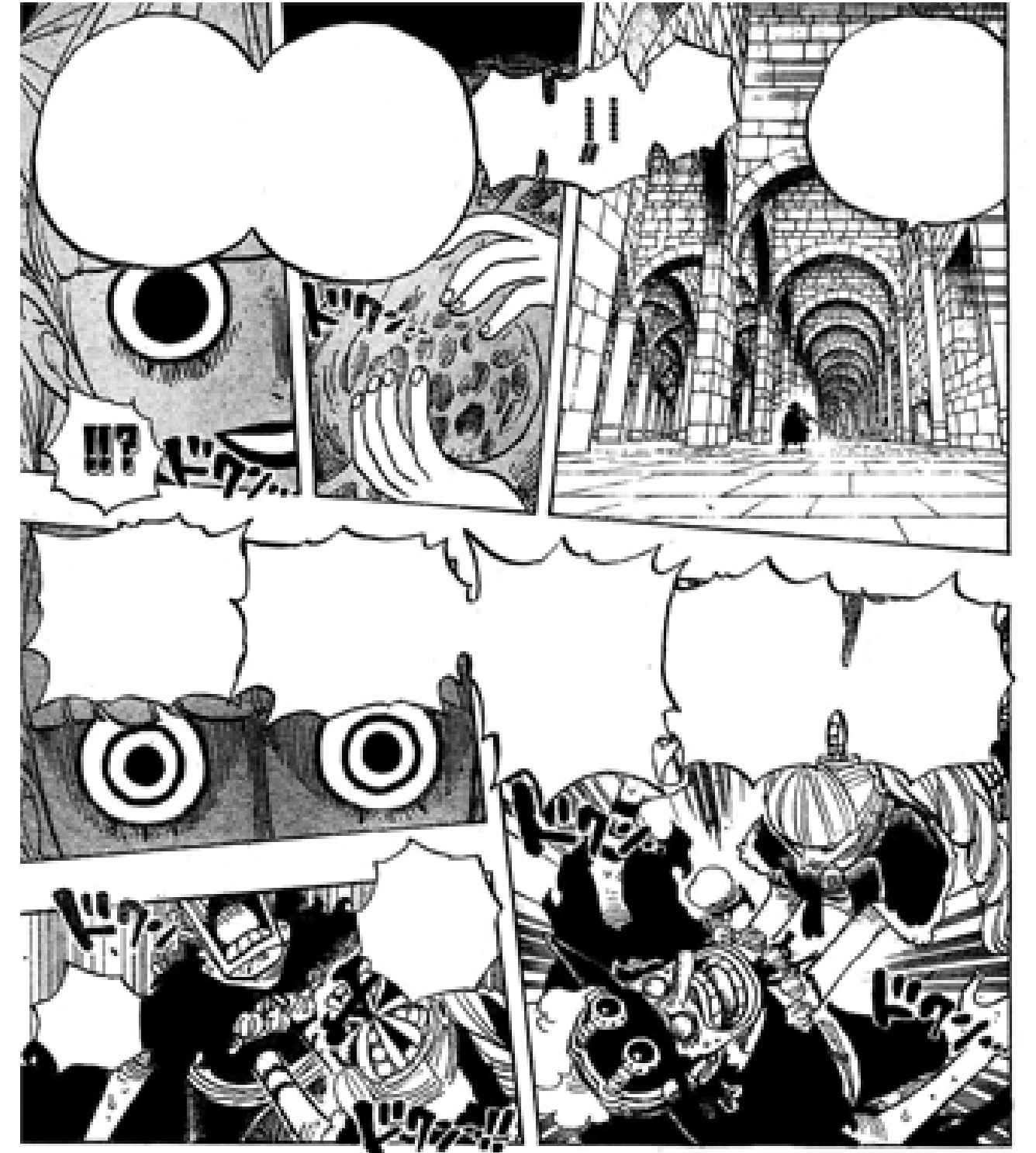
VIÑETAS

vertical

redonda

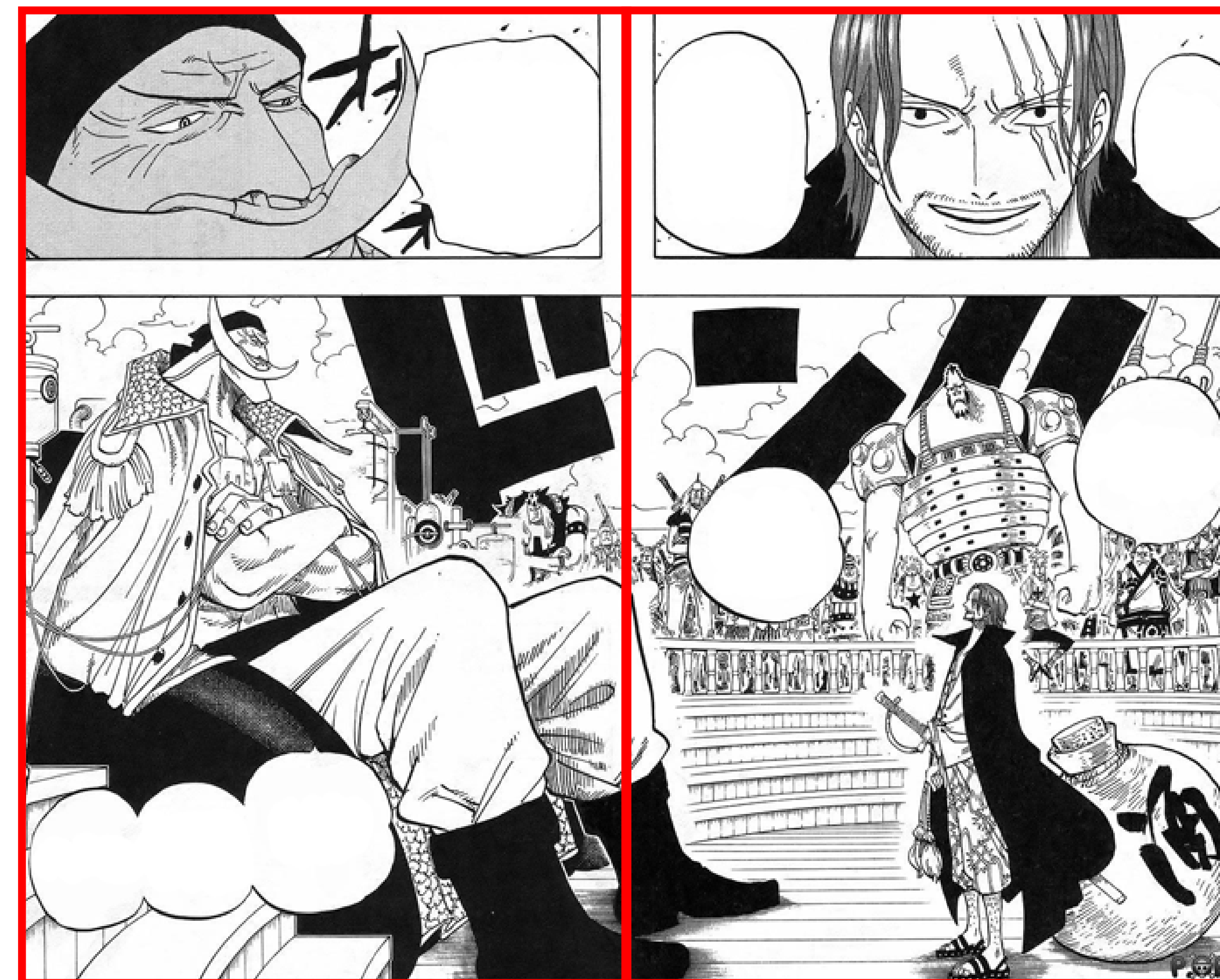

diagonal

horizontal

VIÑETAS

cerrada / abierta

delimitada pola cor

dúas páxinas
(splash page)

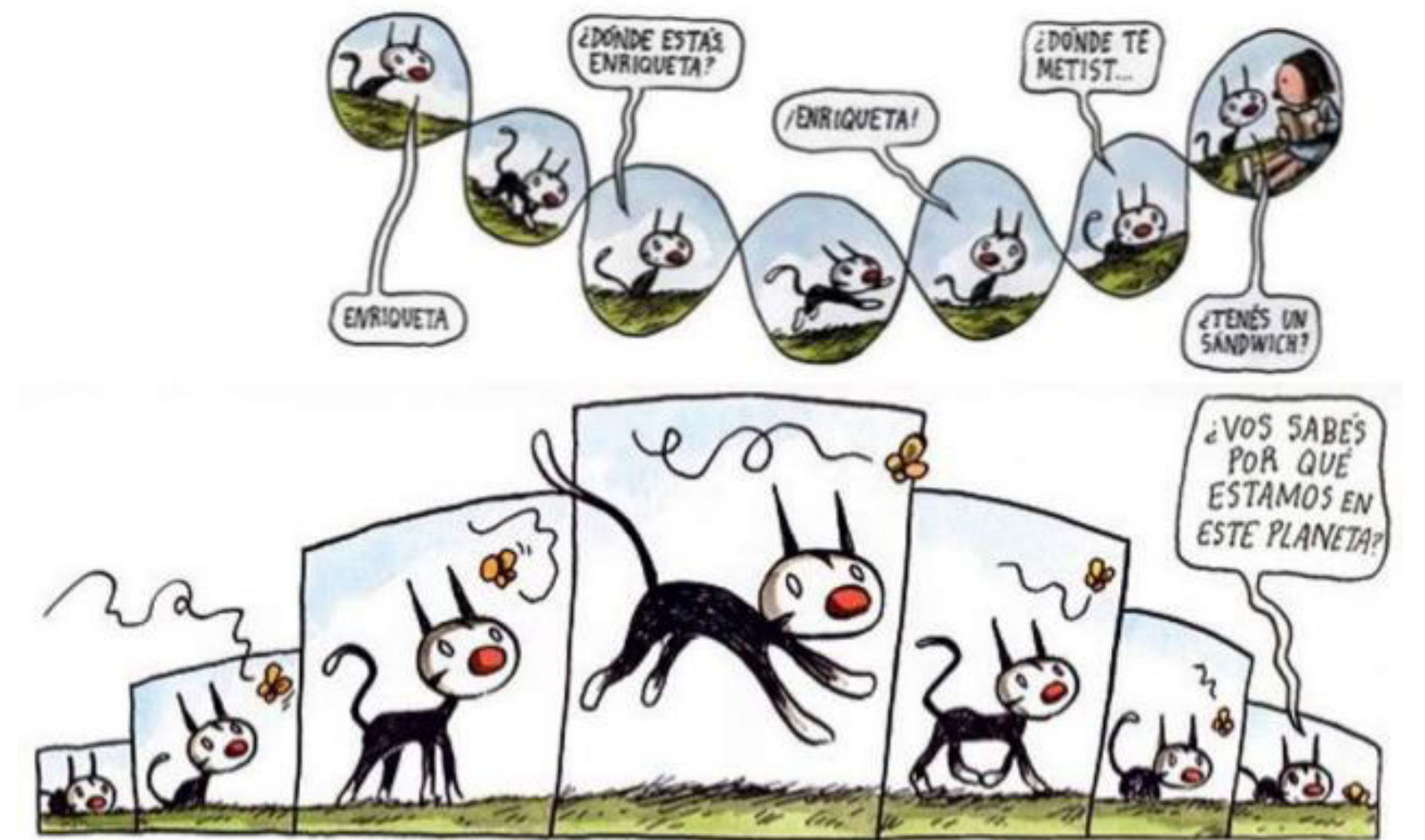
VIÑETAS

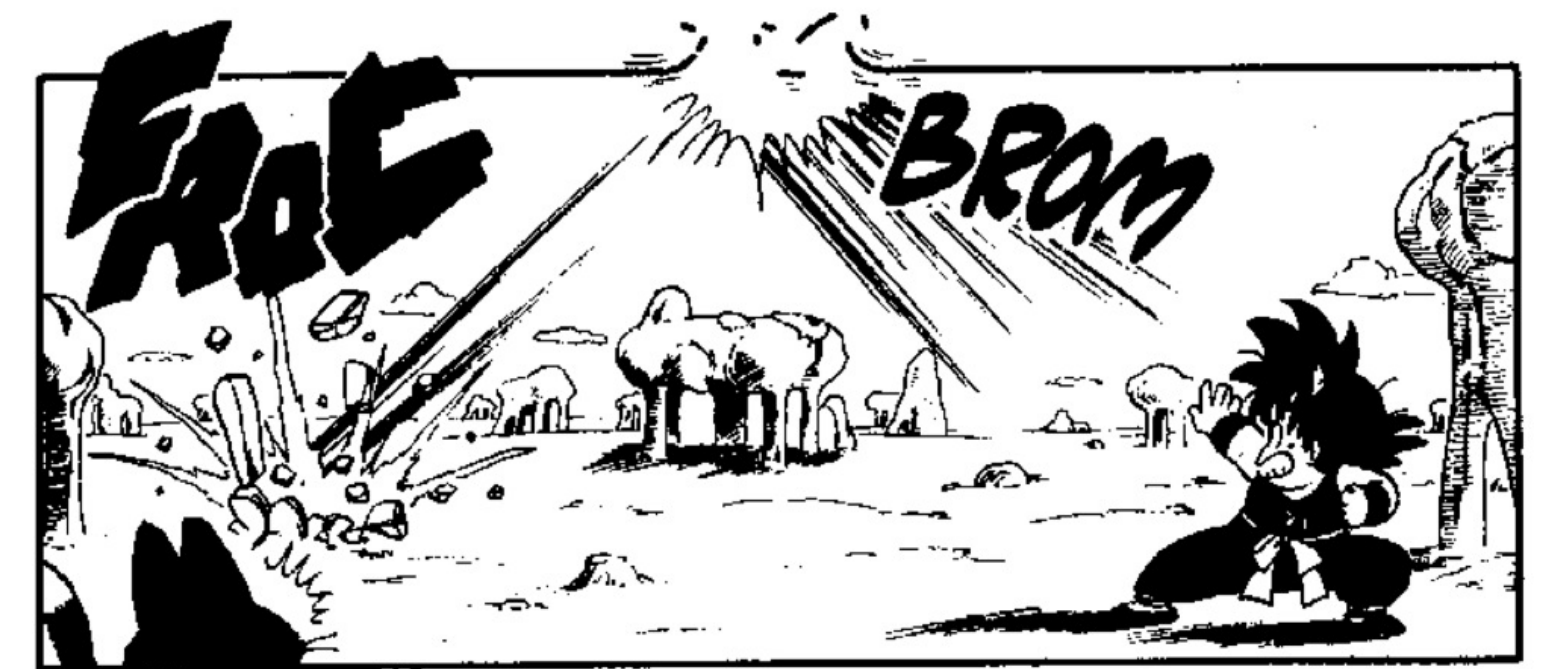
interior

recordo ou flashback

forma libre

interacción

VIÑETAS

número

infantil

manga

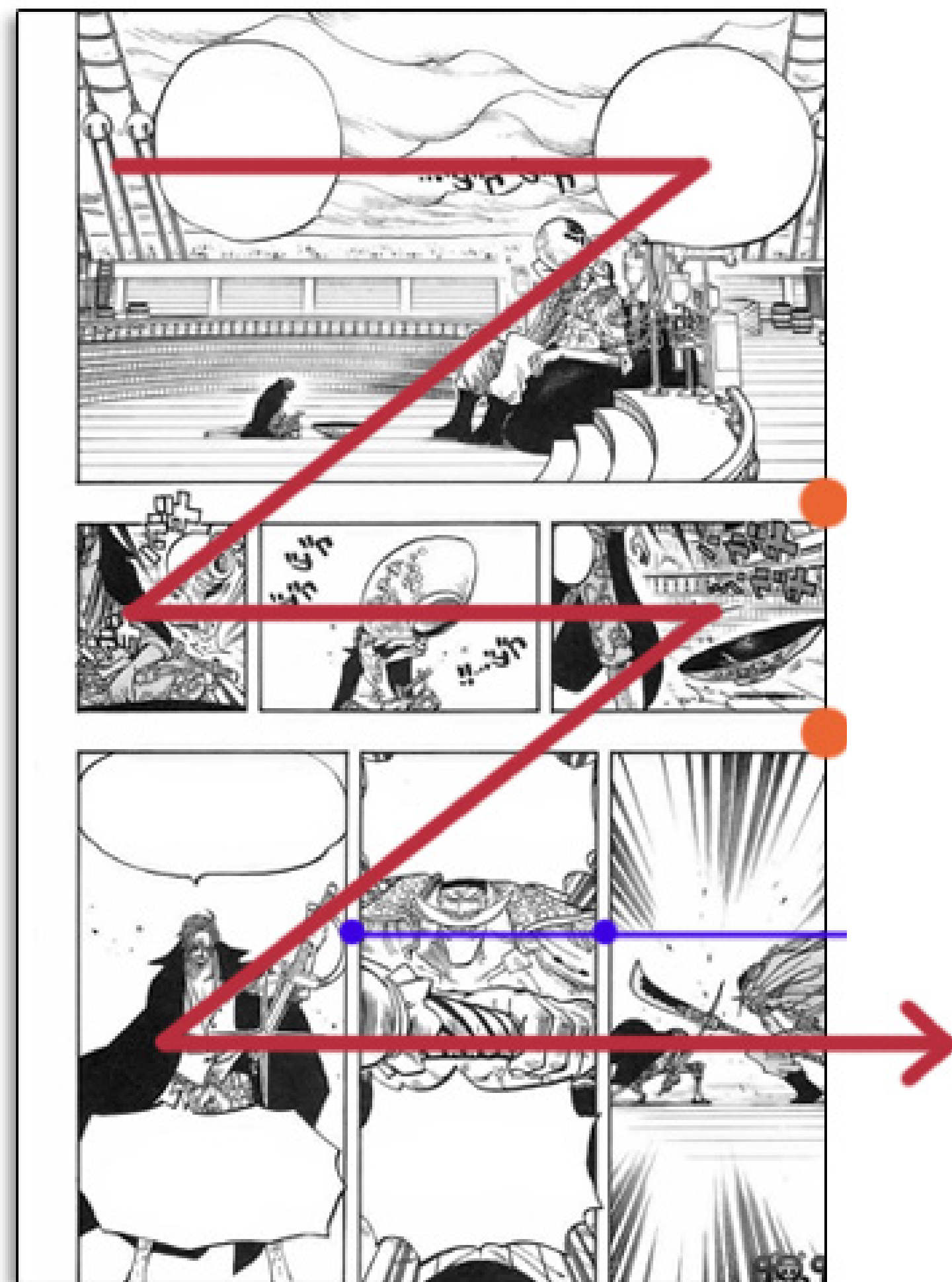

européo

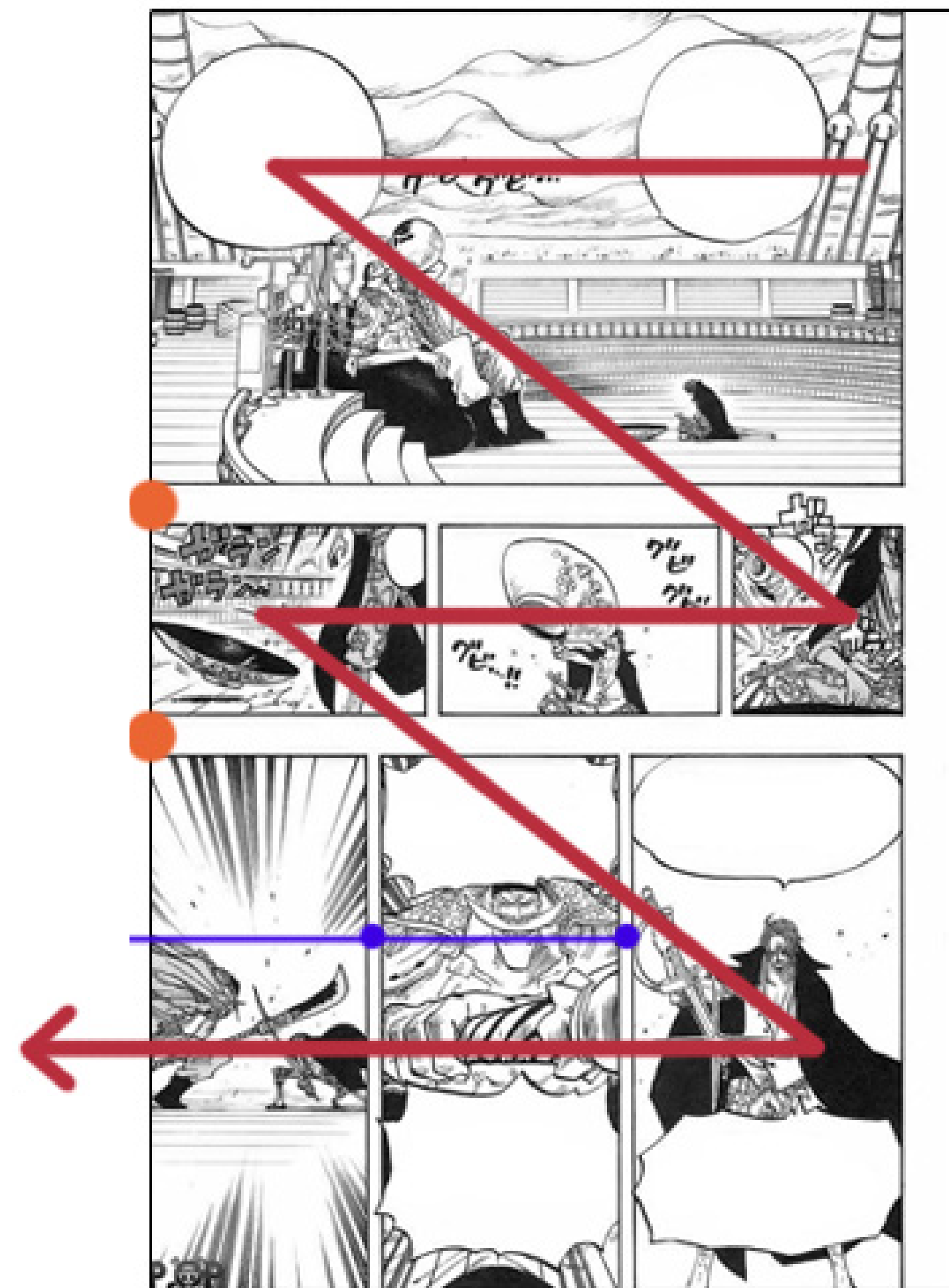

VIÑETAS

orde de lectura
(similar á escritura)

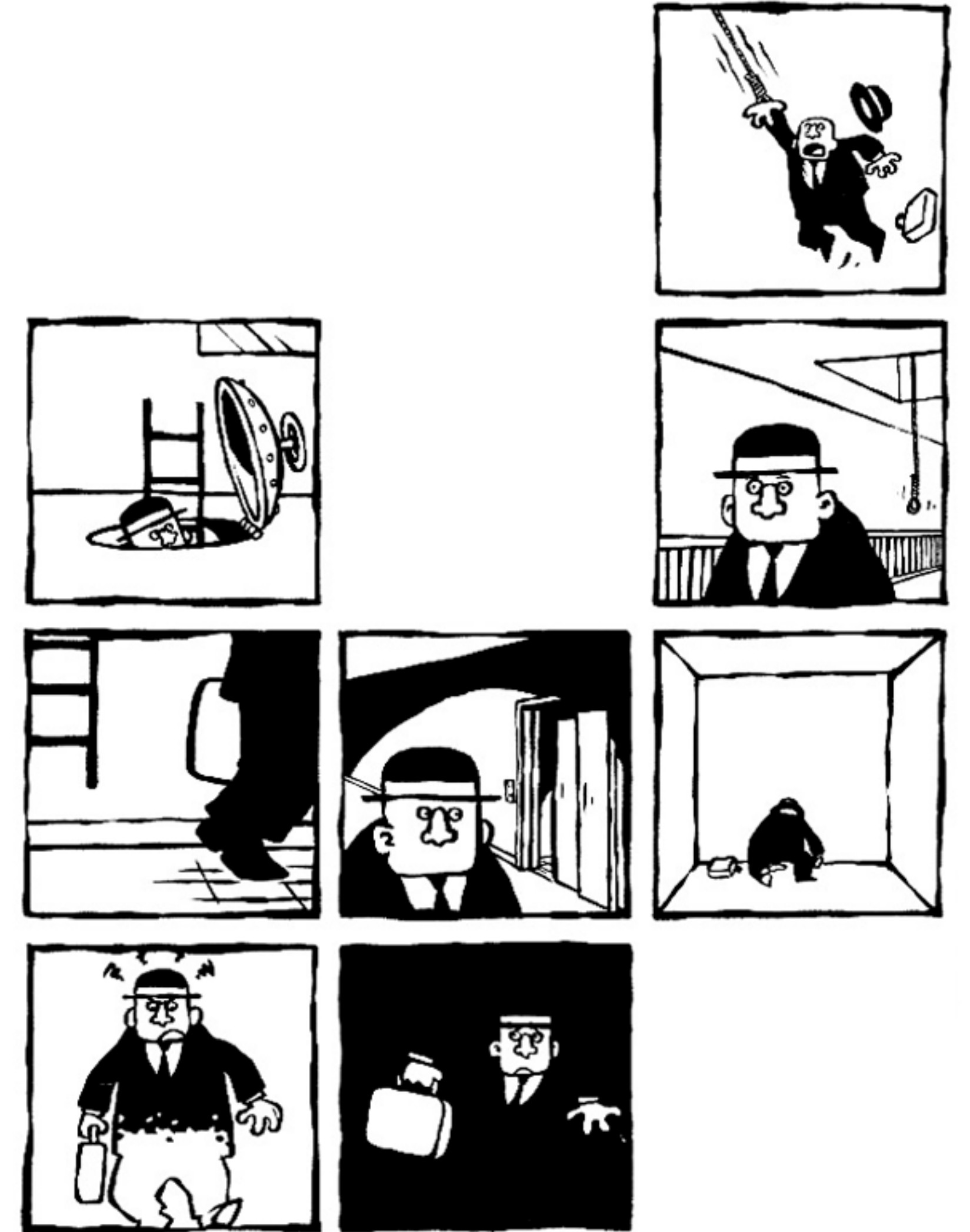
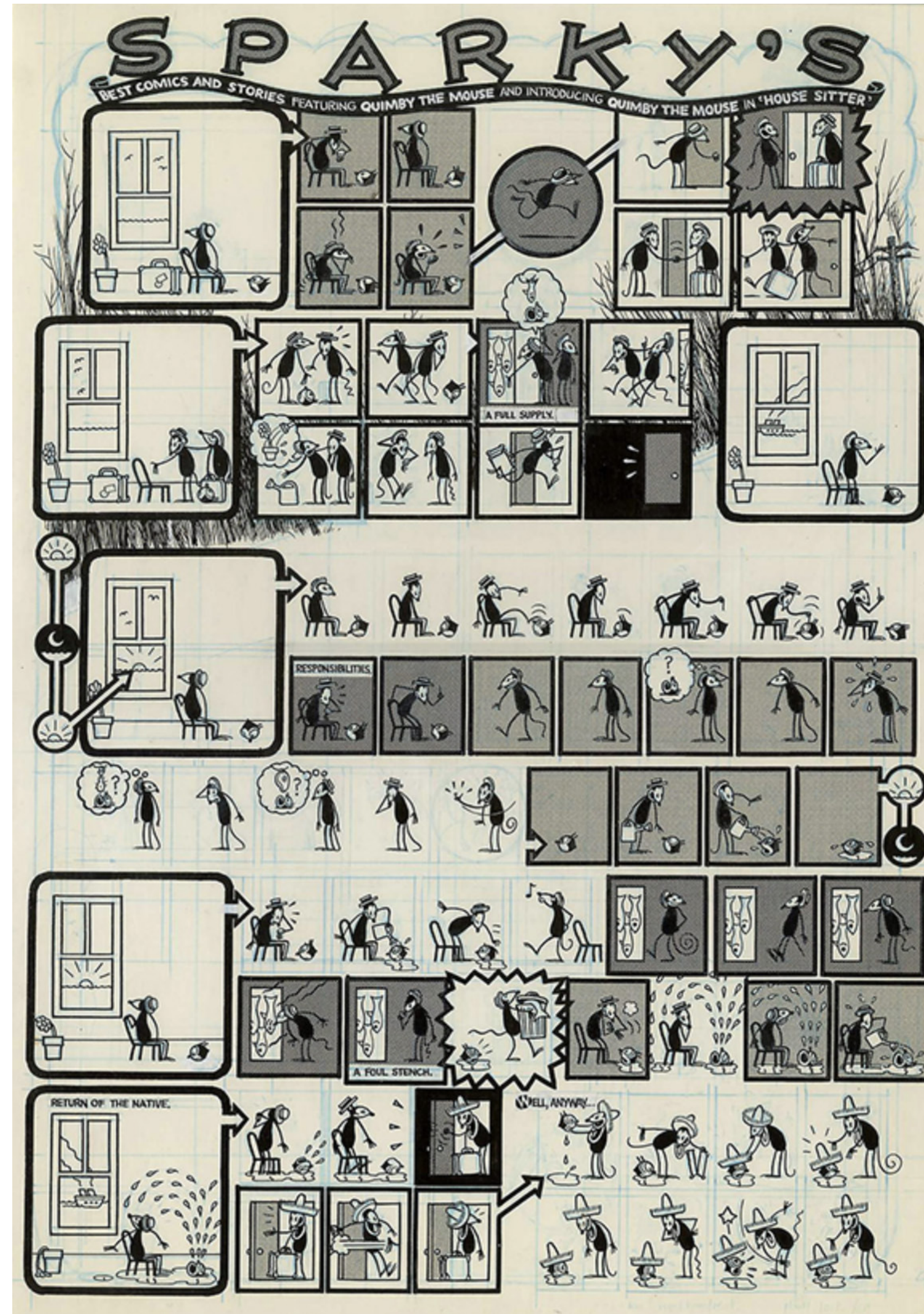
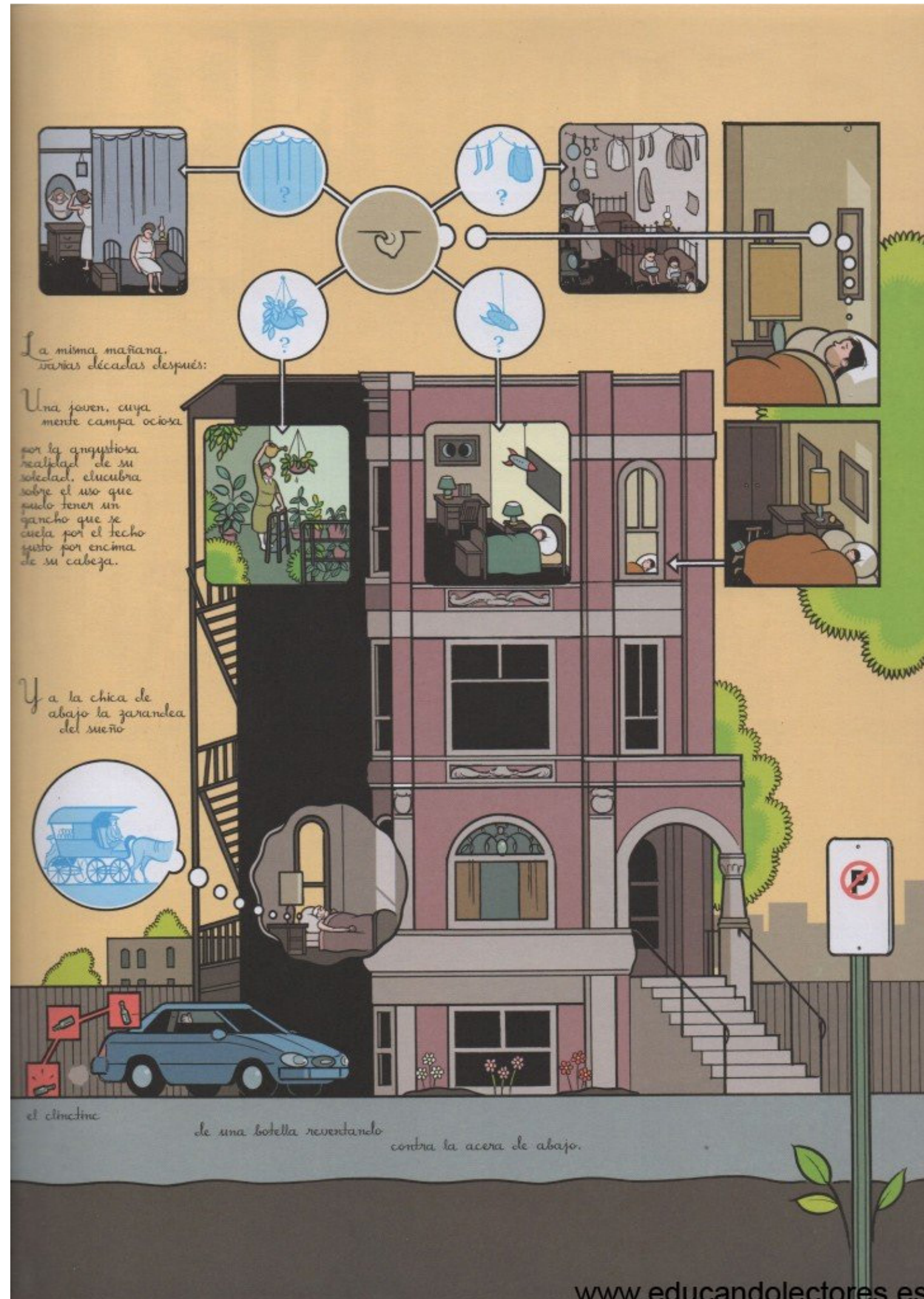
Occidente, China, Korea

○ Xapón, Taiwan, Hong Kong,
Arabia, Exipto

EXERCICIO

COMO LEMOS AS SEGUINTES PÁXINAS?

Fabricar historias, Chris Ware

Quimby, the mouse, Chris Ware

Morlac, Leif Tande

BOCADILLOS OU GLOBOS

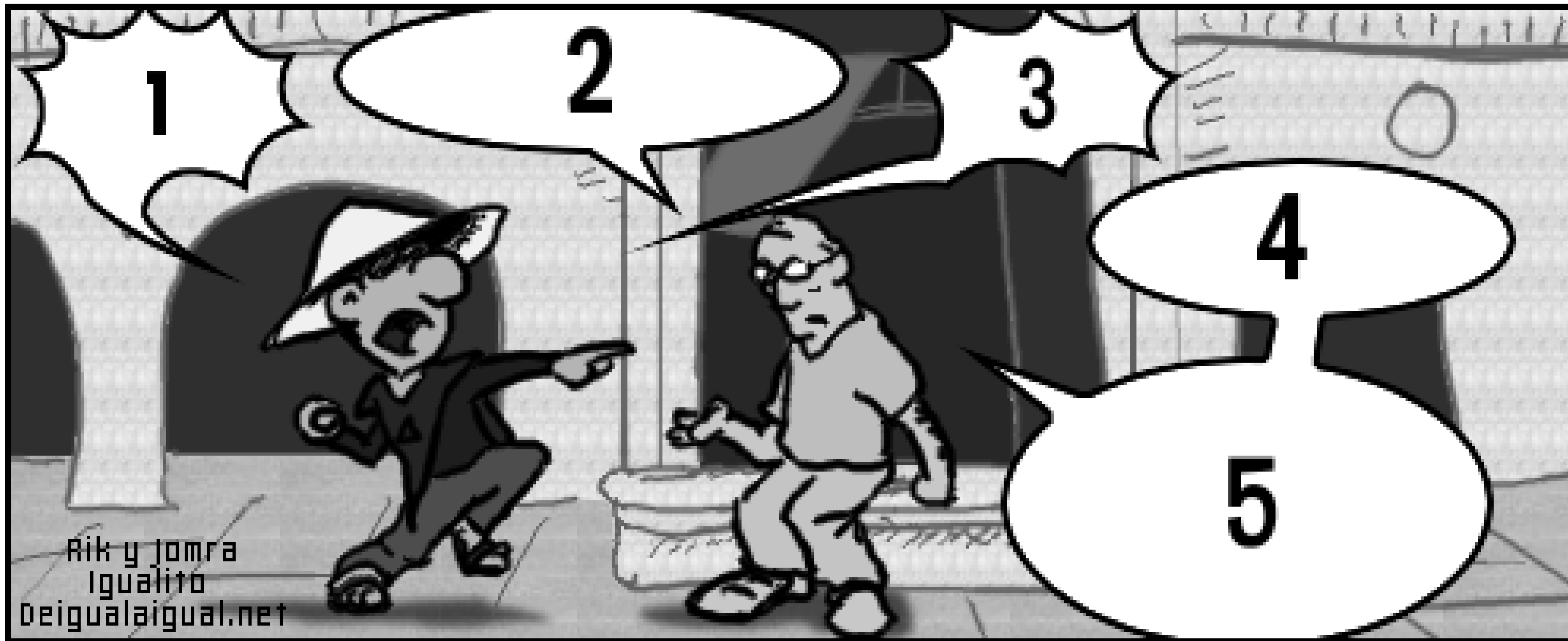
primeiros bocadillos

"Yellow kid" · Richard F. Outcault · 1895-98

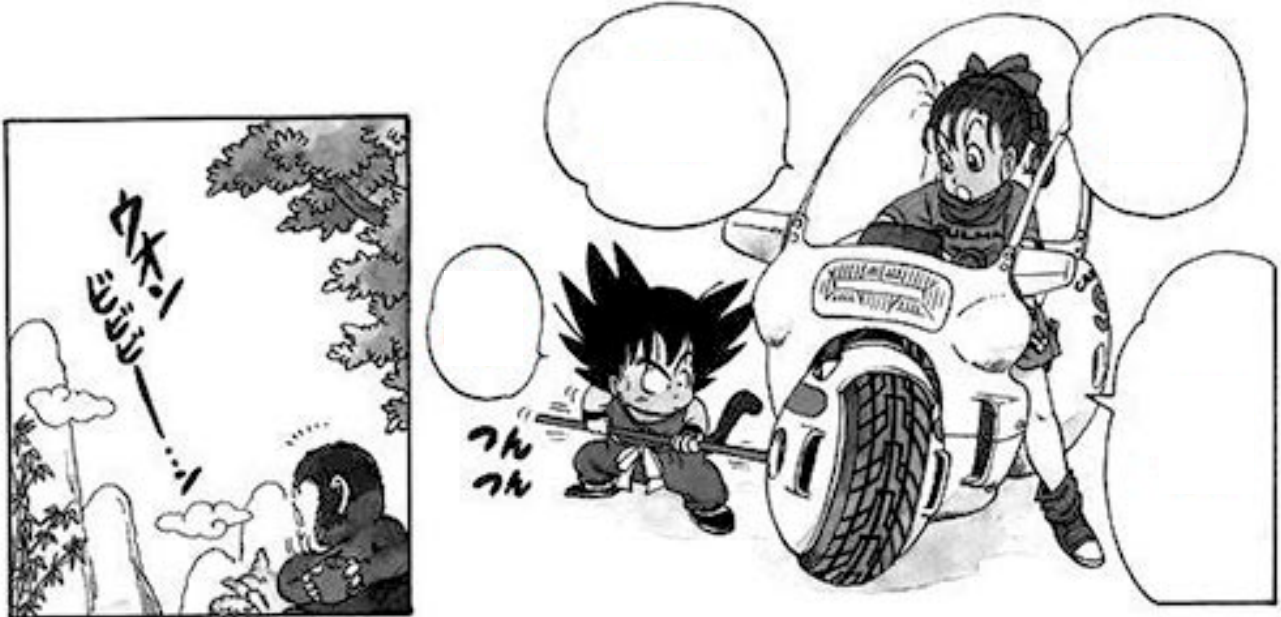
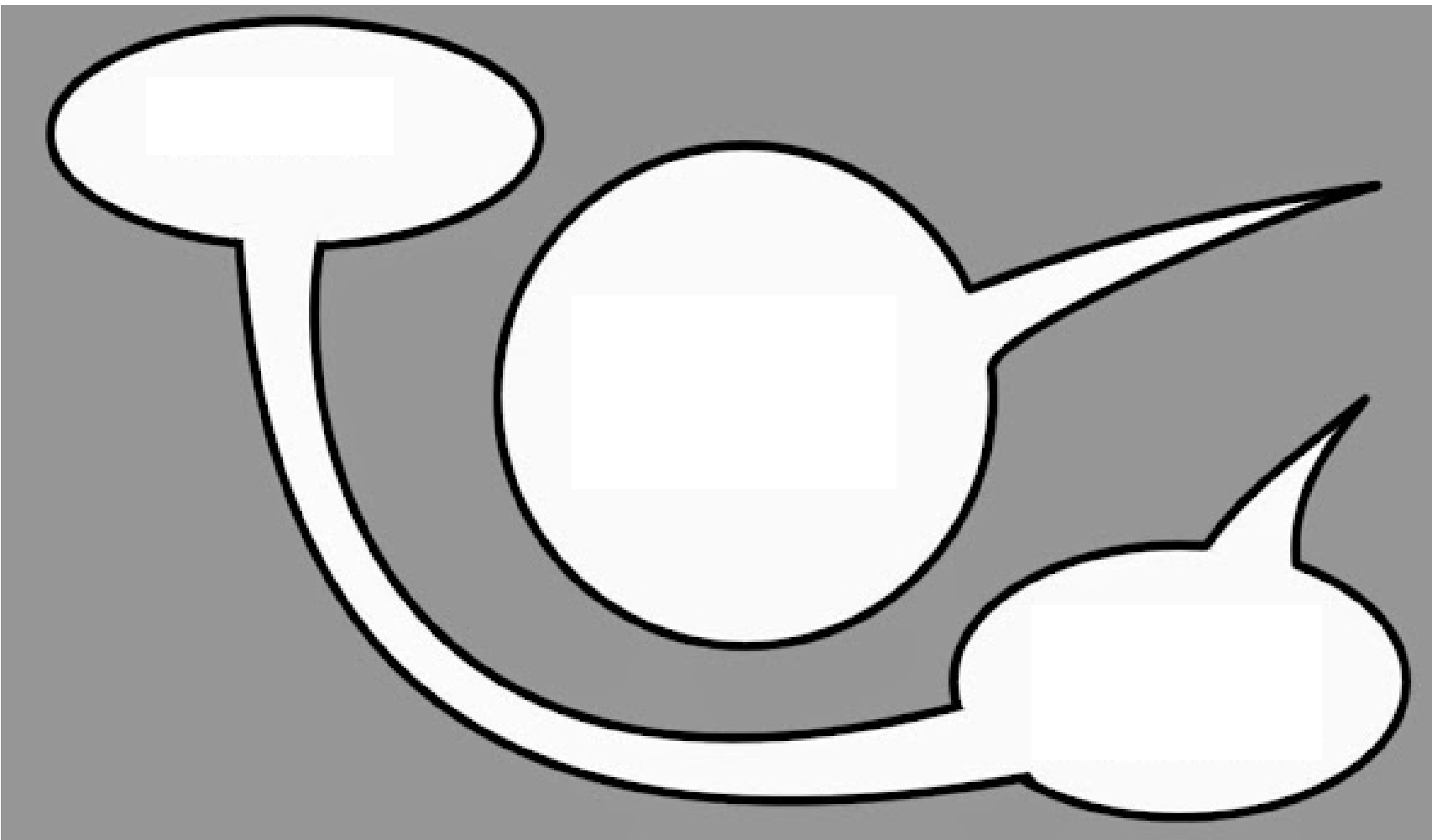
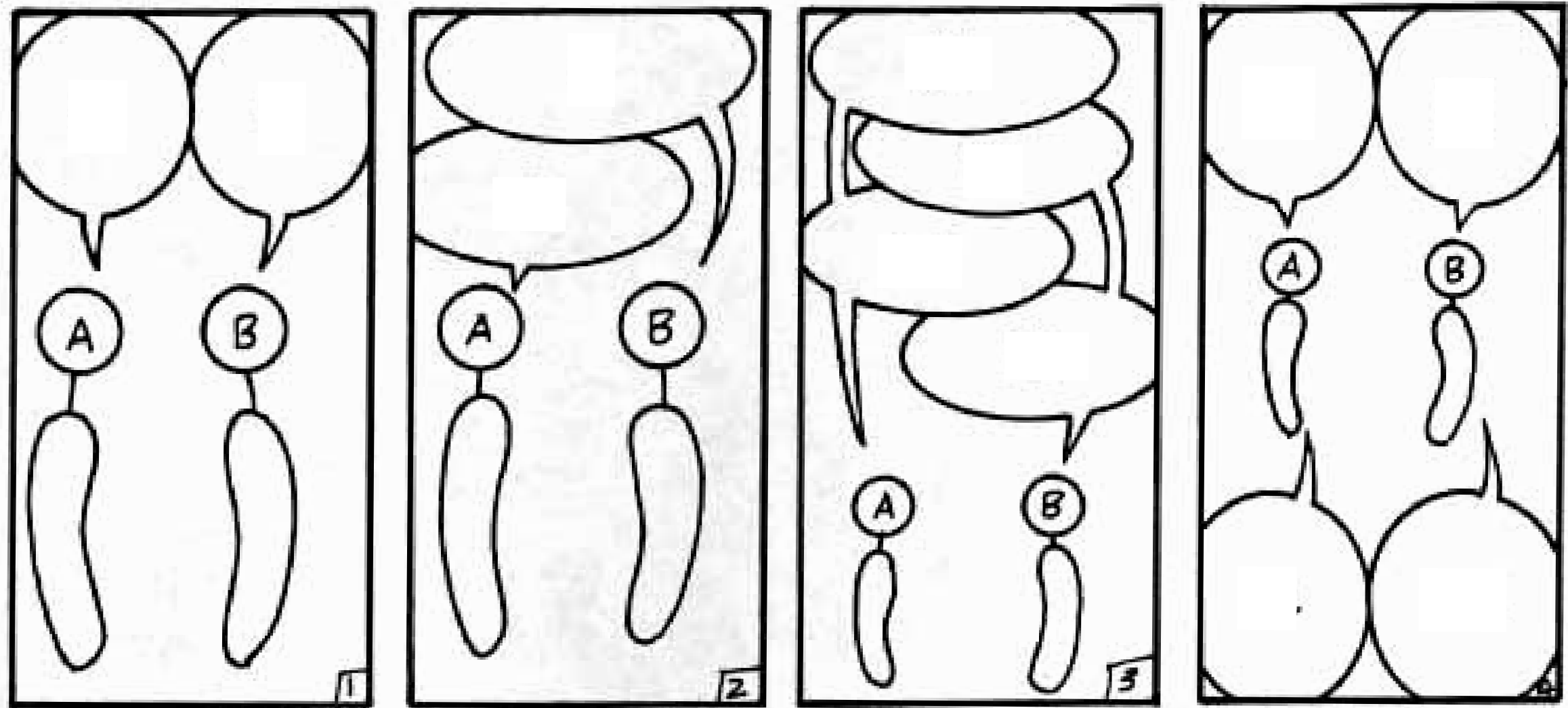
BOCADILLOS OU GLOBOS

orde de lectura

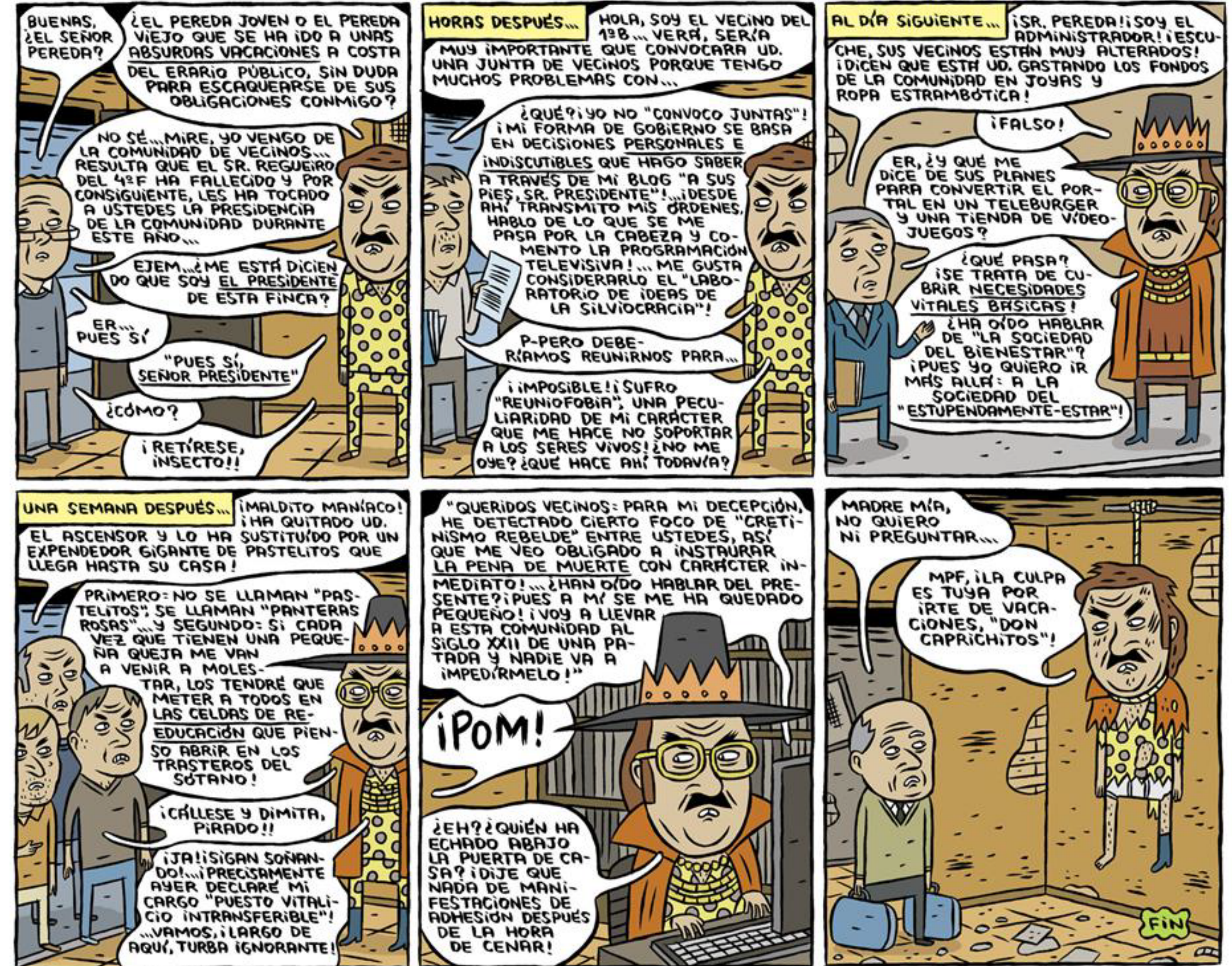
EXERCICIO

EN QUE ORDE SE LEN OS SEGUINTES BOCADILLOS?

BOCADILLOS OU GLOBOS

demasiado contenido

como evitalo?

BOCADILLOS OU GLOBOS

solución:

dividir en varios bocadillos ou viñetas

BOCADILLOS OU GLOBOS

tamaño tipografía

BOCADILLOS OU GLOBOS

tipos

BOCADILLOS OU GLOBOS

cartuchos

ONOMATOPEAS

origem:

cómic superheróis americanos

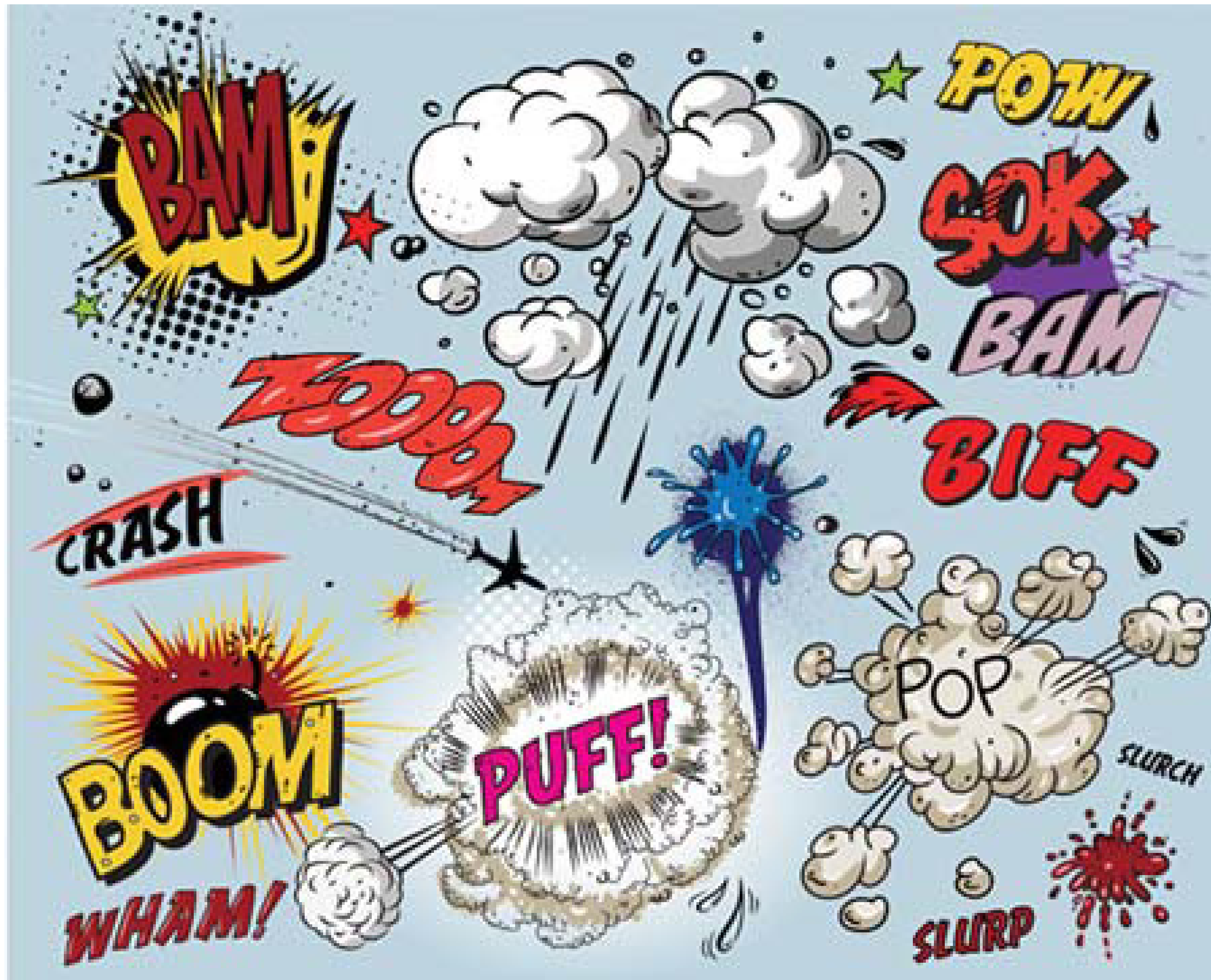

ONOMATOPEAS

funcións

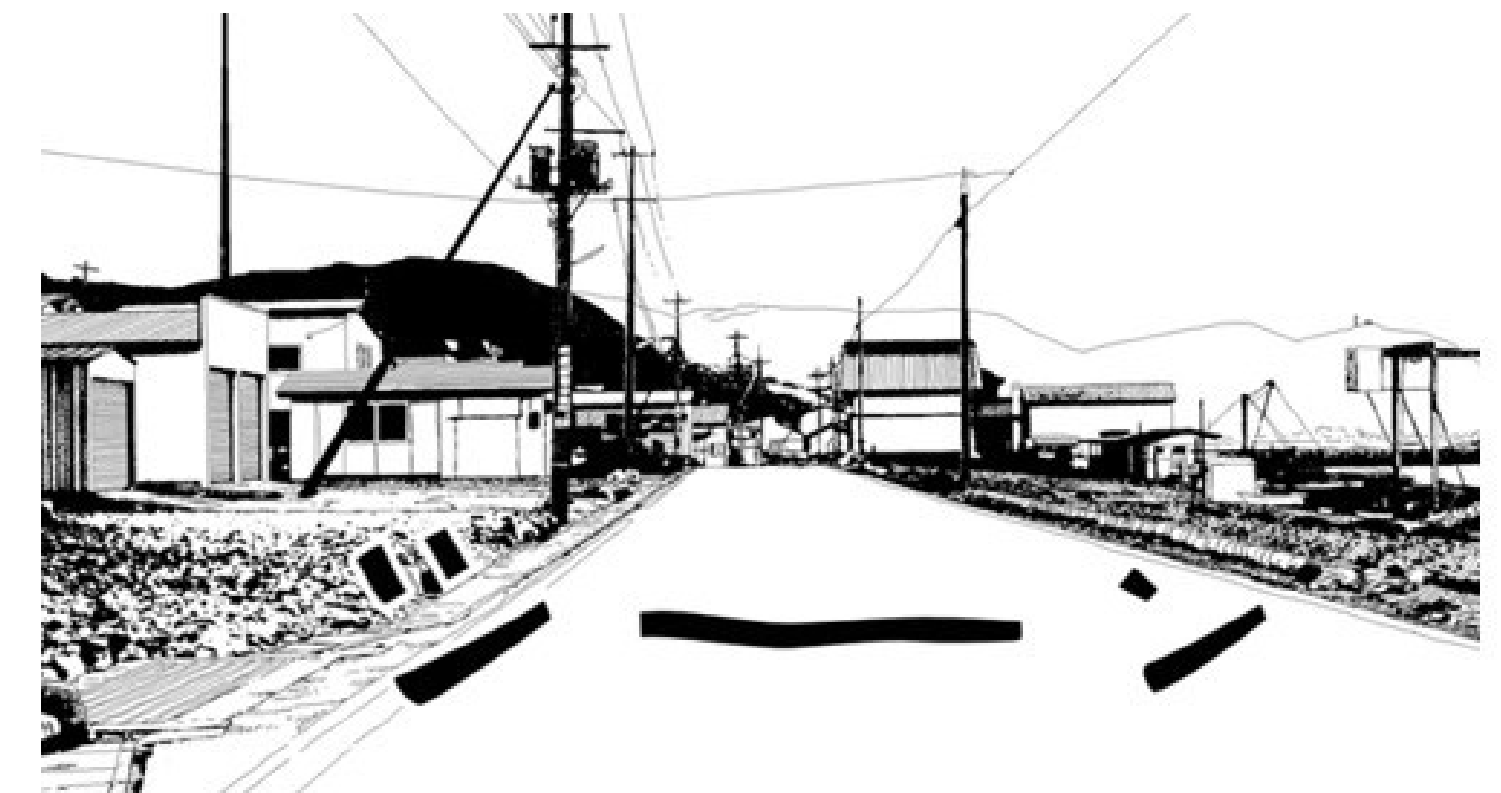
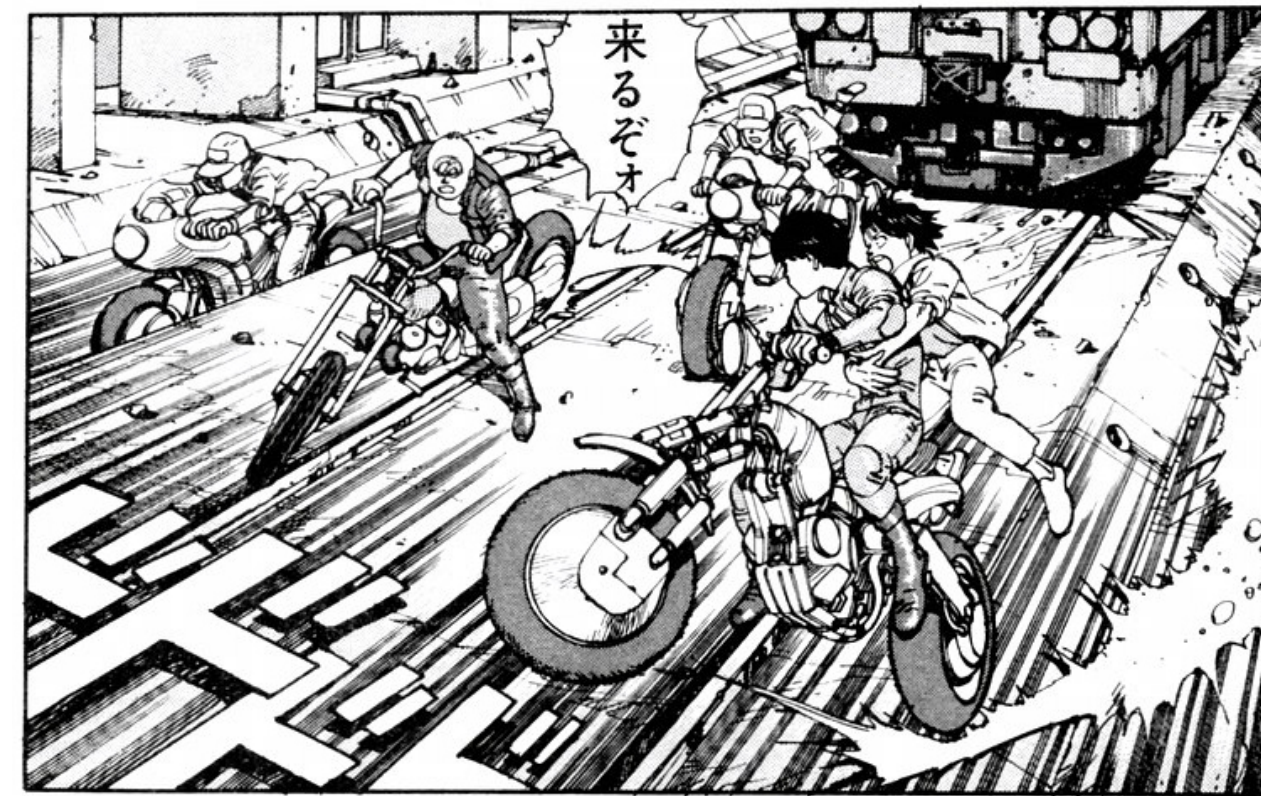
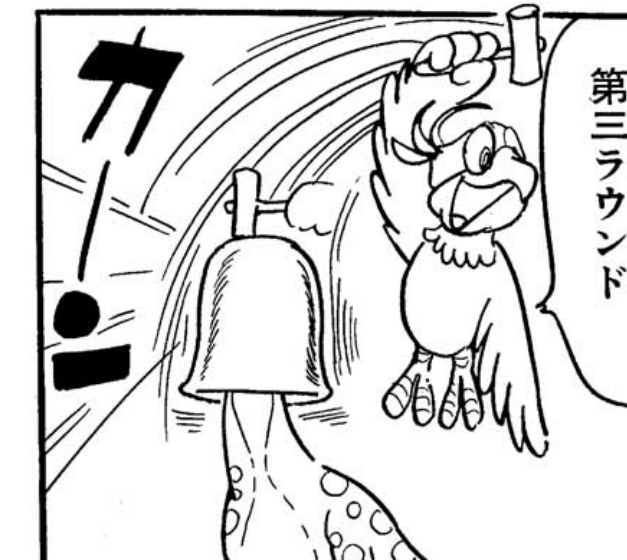
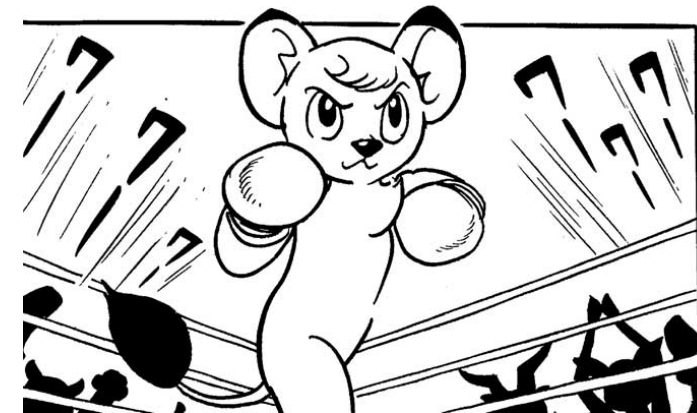
representar sons
(a forma e a cor completan o sentido do son)

aumentar o valor expresivo da viñeta.

EXERCICIO

POÑÁMOSLLES ONOMATOPEAS A ESTAS IMAXES

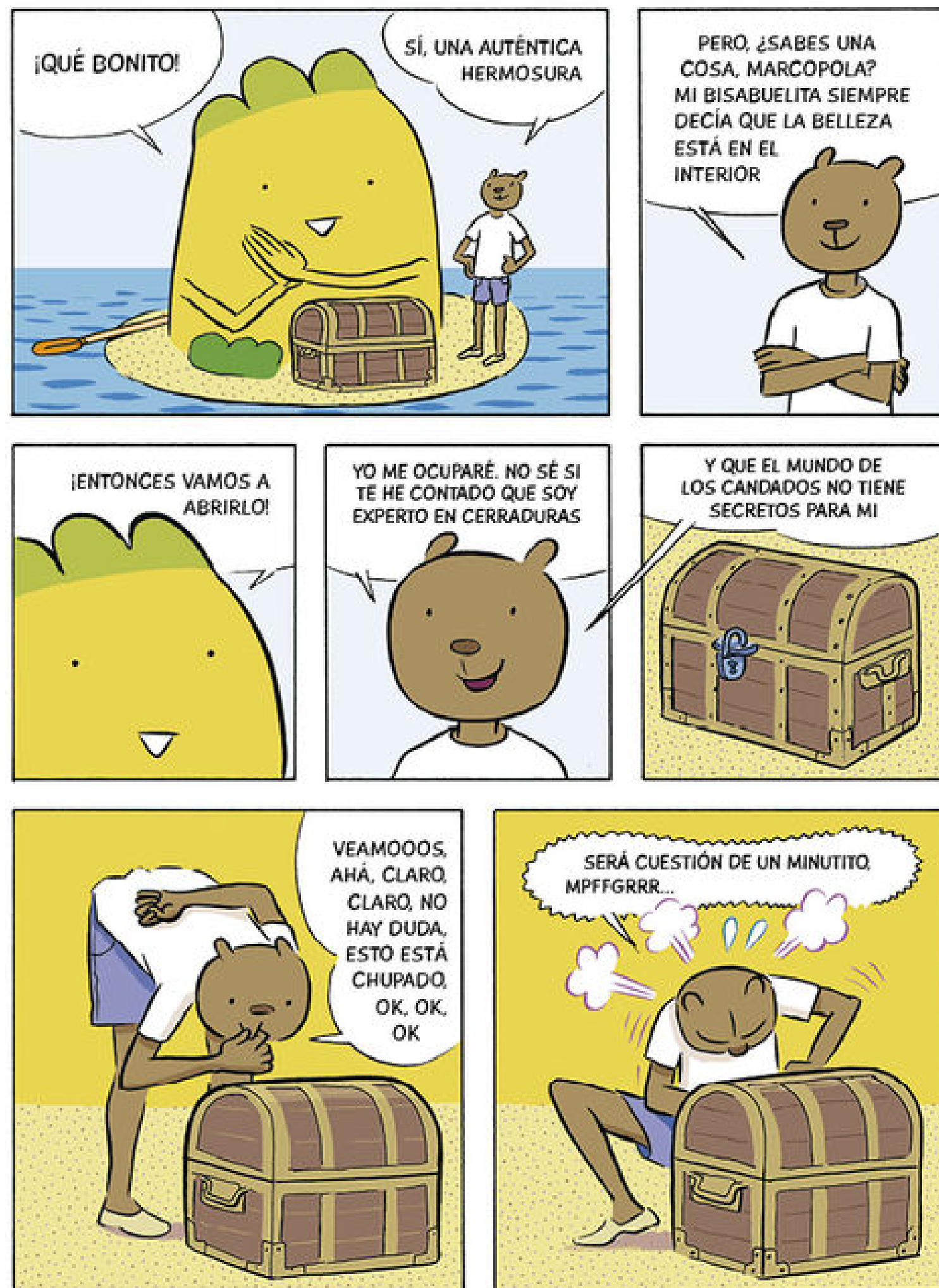

COMO CONTAMOS AS NOSTRAS HISTÓRIAS

TÉCNICAS NARRATIVAS

GUIÓN

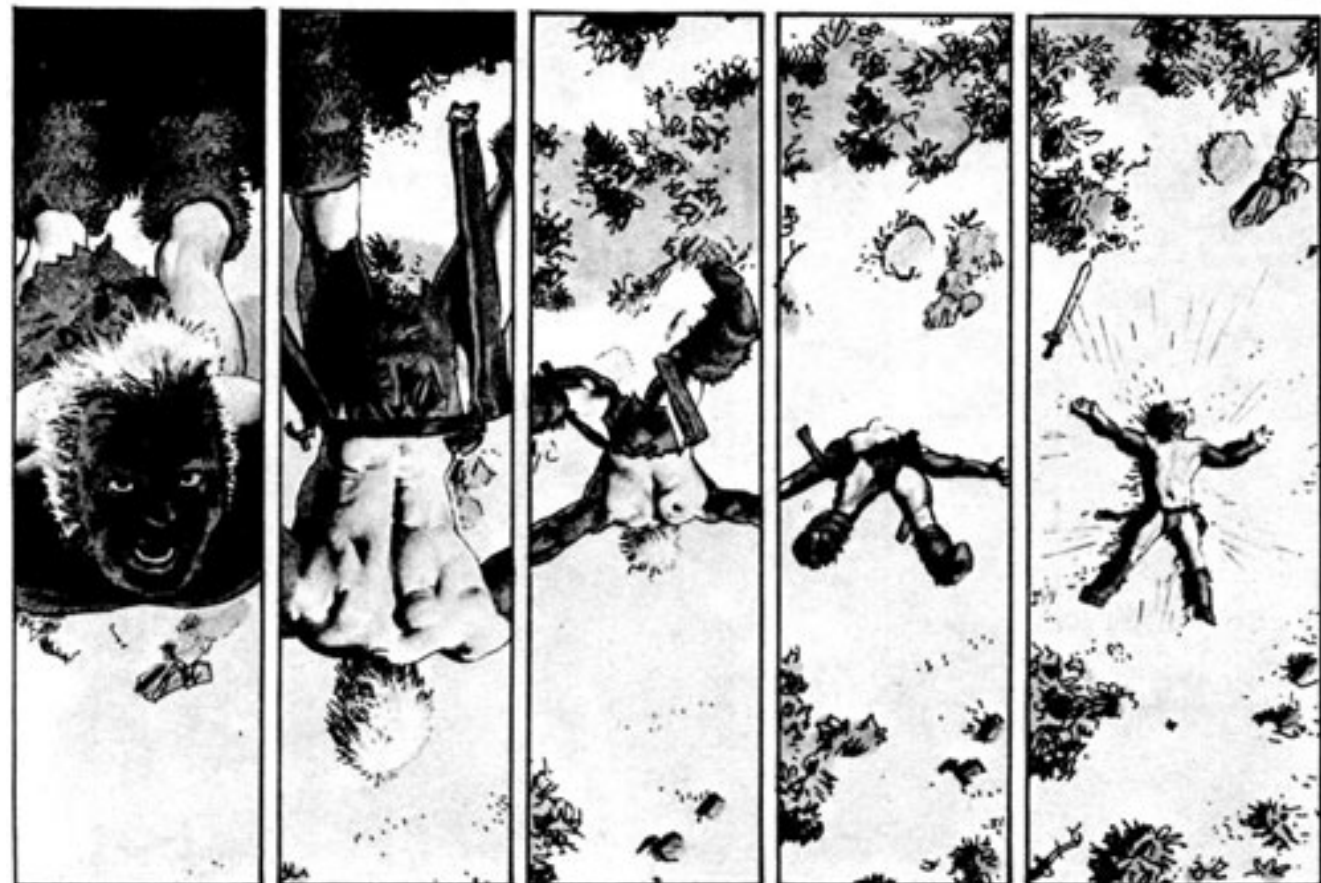
Necesario para organizar a narración

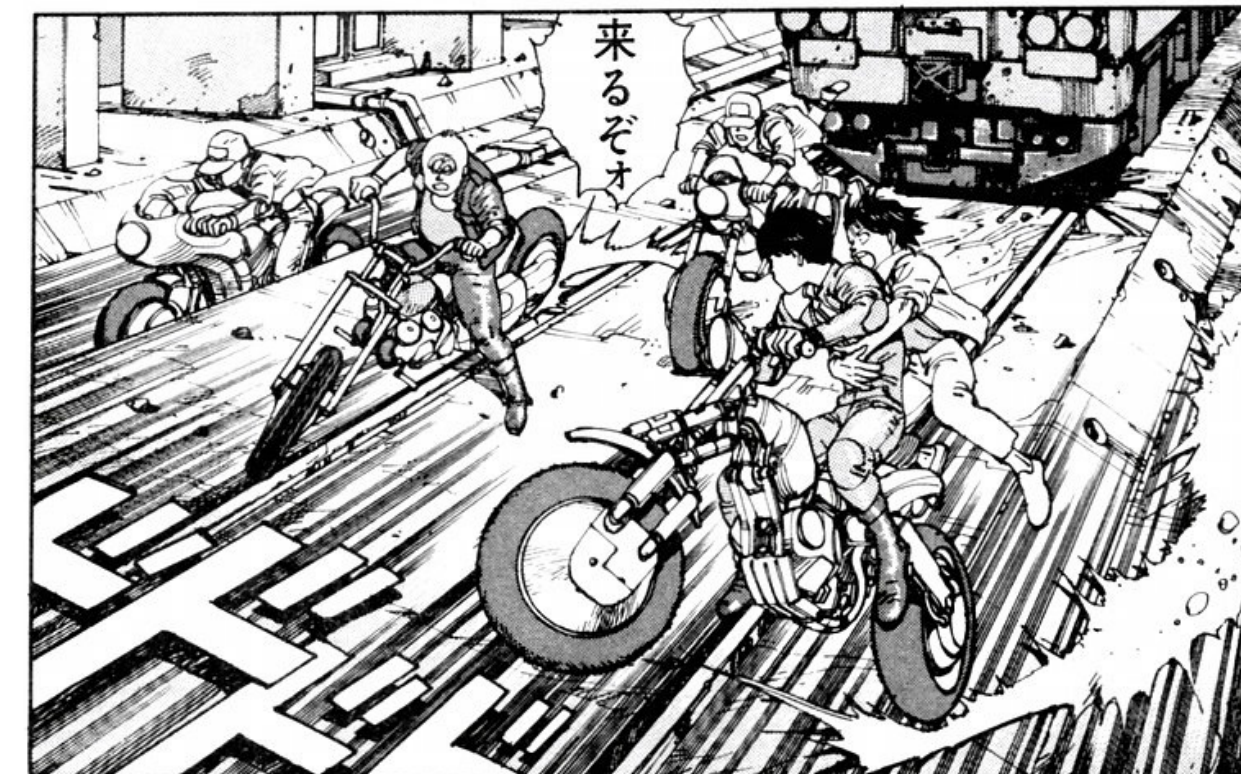
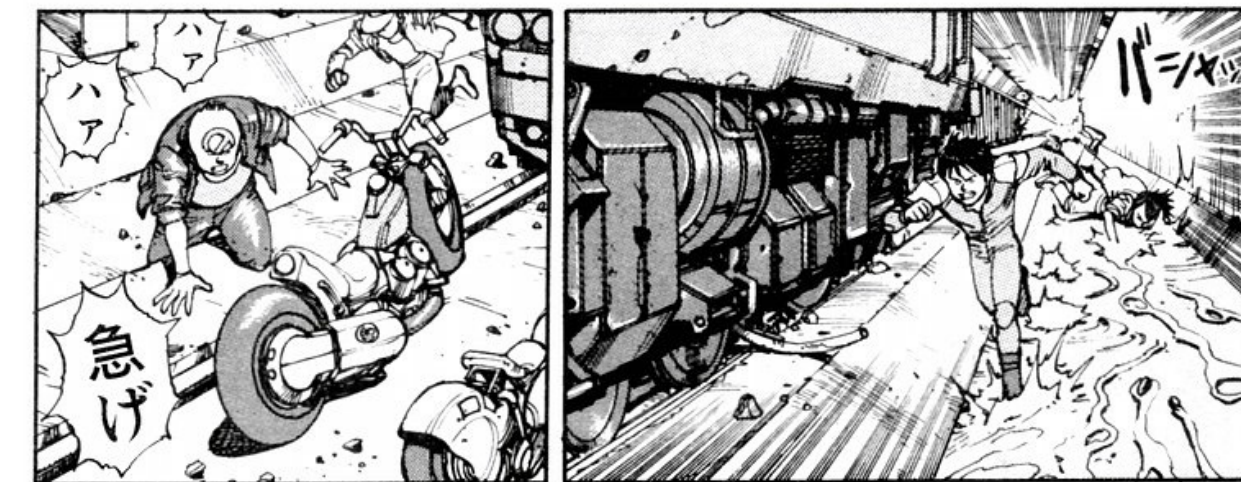
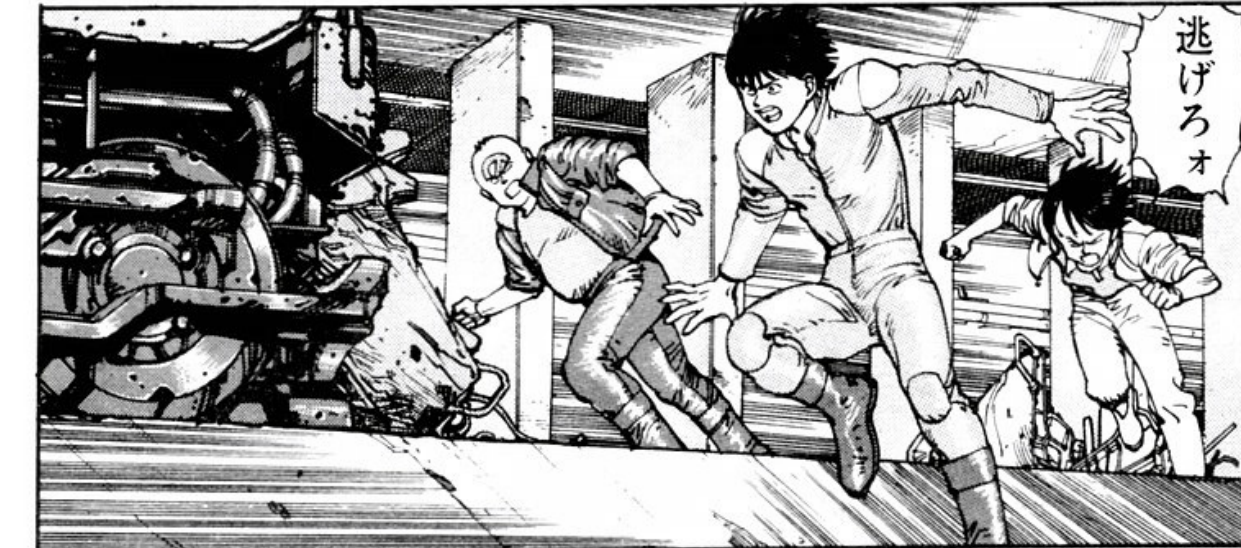
1. Plano enteiro. Marcopola e Libro falan. Teñen un cofre diante.
M- Que bonito!
L- Si, unha auténtica fermosura.
2. Plano medio. Libro.
L- Pero, sabes unha cousa, Marcopola? A miña bisavoa sempre dicía que a beleza está no interior.
3. Primeiro plano. Marcopola.
M- Entón, imos abrílo!
4. Primeiro plano. Libro.
L- Ocúpome eu. Non sei se che contei que son experto en pechaduras.
5. Primeiro plano. Cofre. Libro fala. Voz en off.
L- E que o mundo dos cadeados non ten segredos para min.
6. Plano enteiro. Libro e cofre.
L- Vexamooos. Ahá, claro, claro. Non hai dúbida. Isto está chupado. Ok. Ok. Ok.
7. Mesmo plano. Libro agachado, intentando abrir o cofre.
L - Será cuestión dun minuto. Mpffgrrr...

RITMO

A maneira de secuenciar a nosa historia

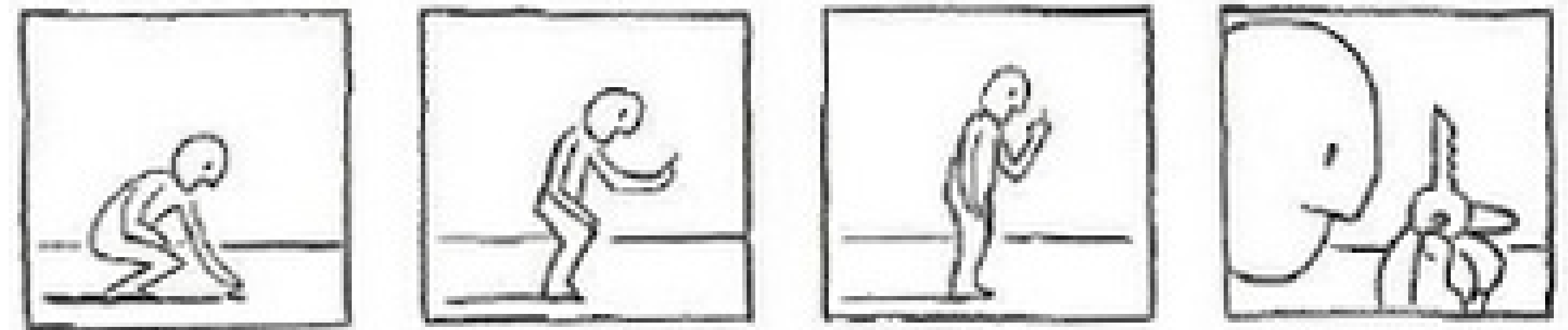
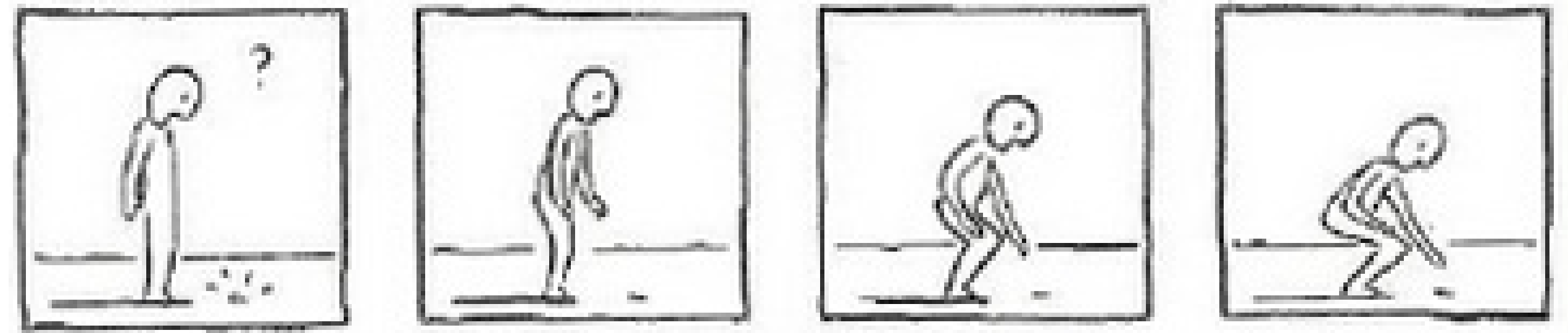
ritmo lento

ritmo rápido

EXERCICIO

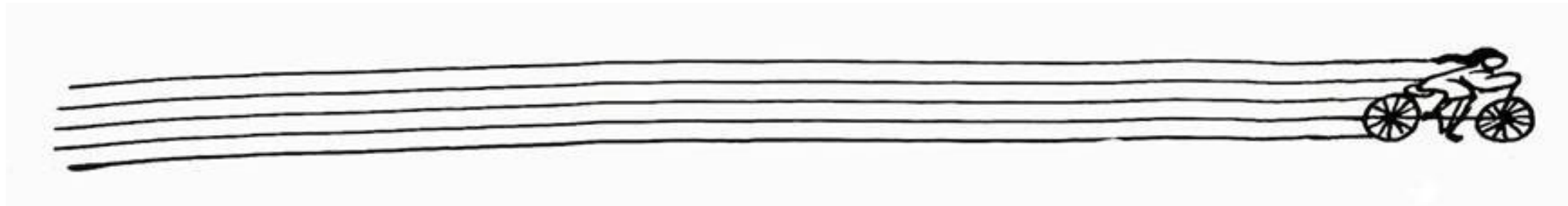
Outra variante do exercicio sería intentar contar a mesma historia en distintas extensións:

. de **tempo**: primeiro en 30seg, despois en 15 e en 60.

. de **texto**: primeiro en 2 liñas, despois en 5 e en 10.

LIÑAS CINÉTICAS

Axúdannos a representar o movemento e a atención

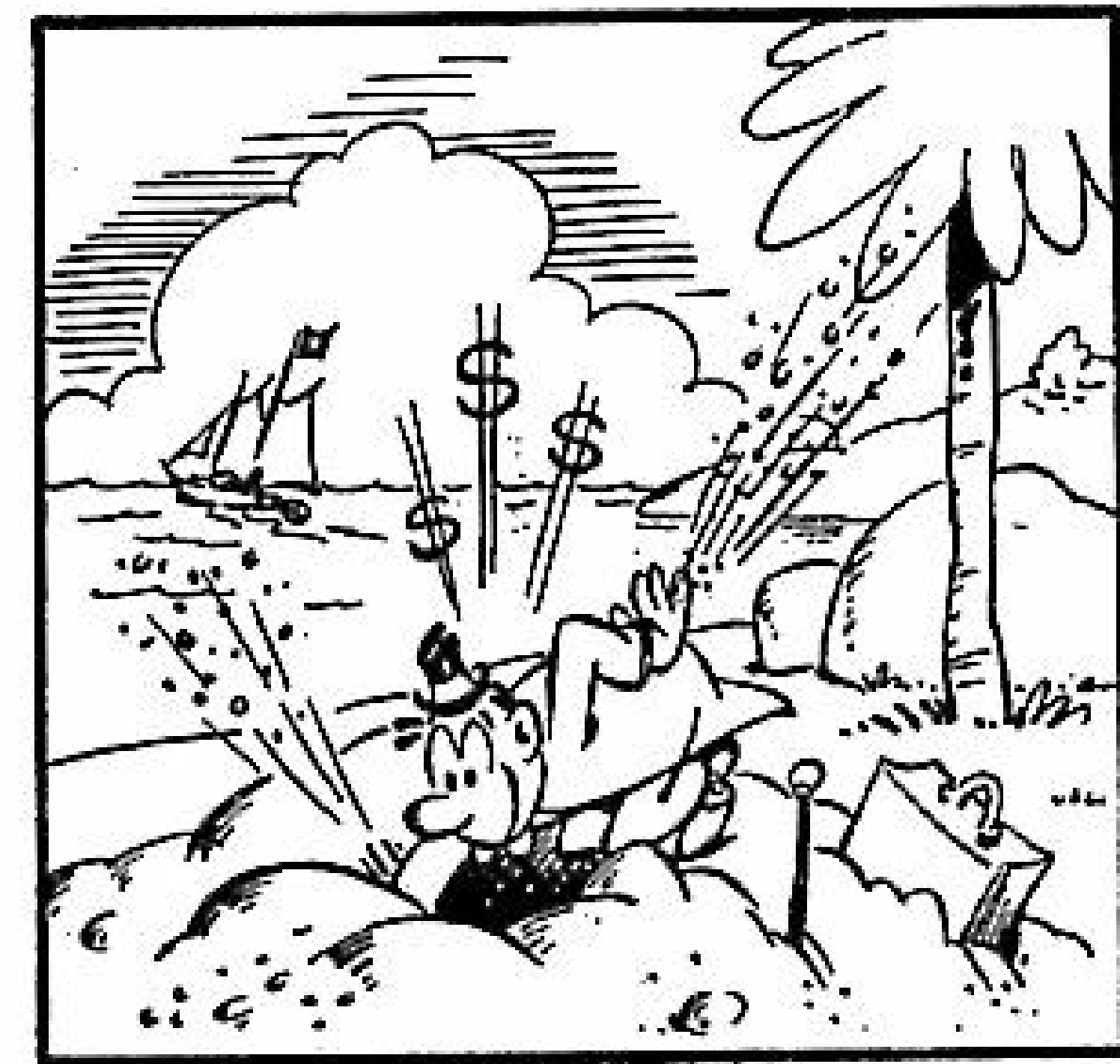
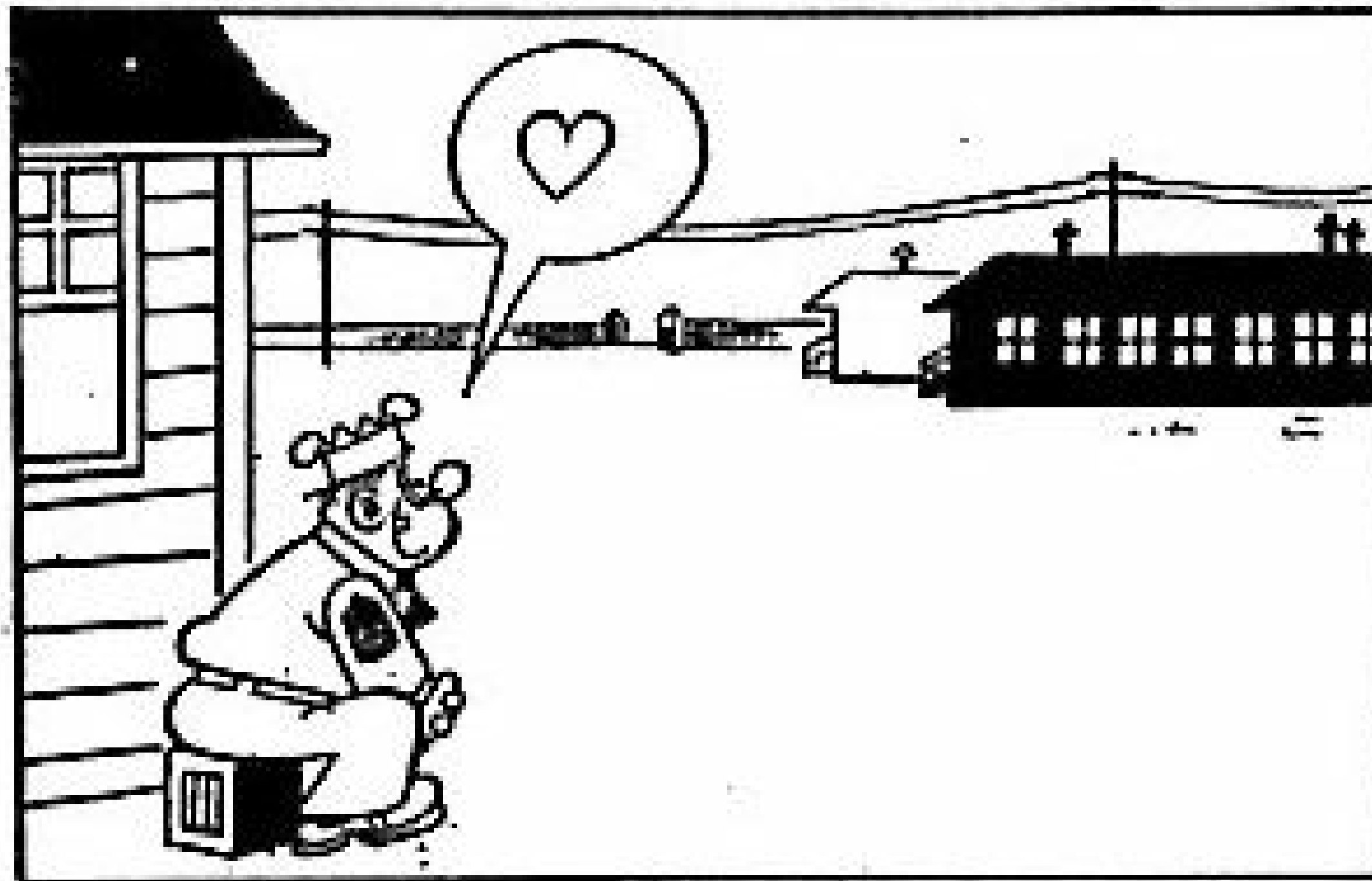

movemento

énfase

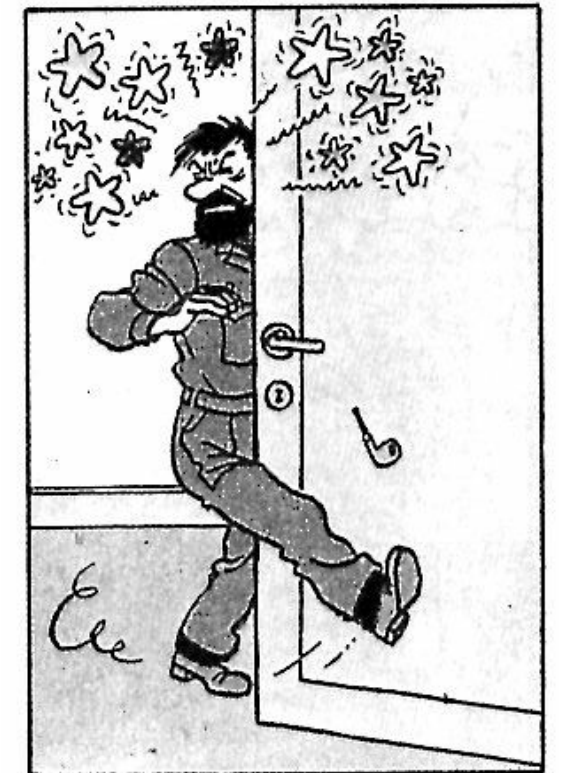
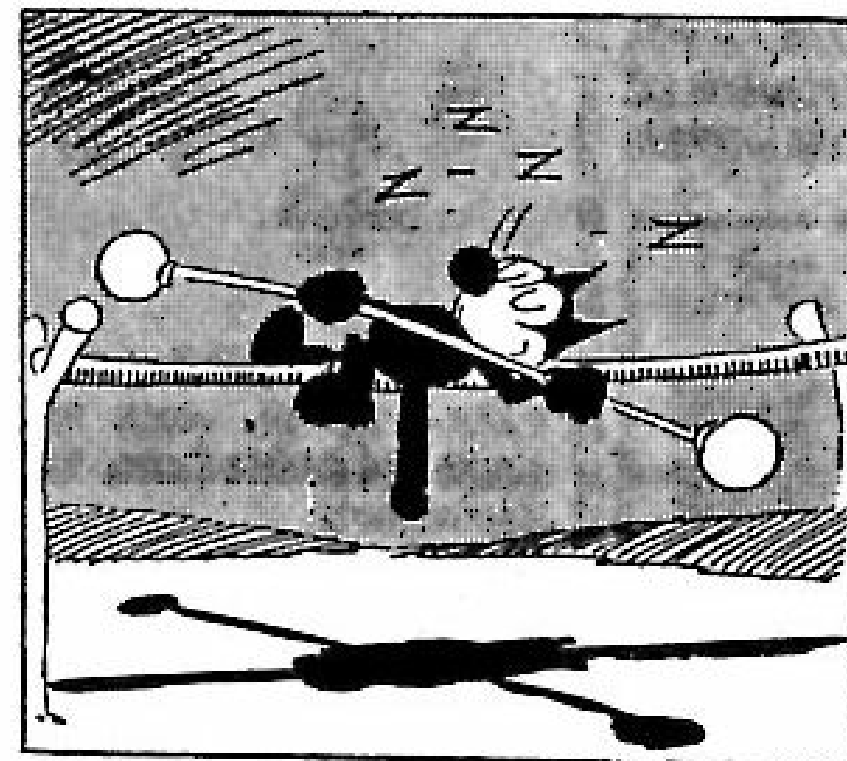
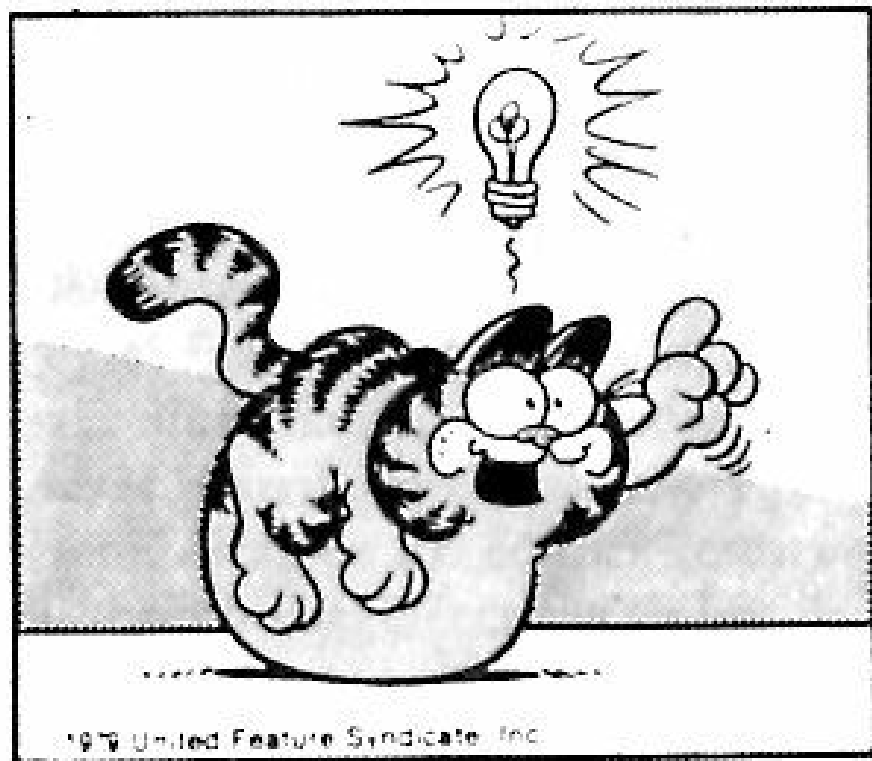
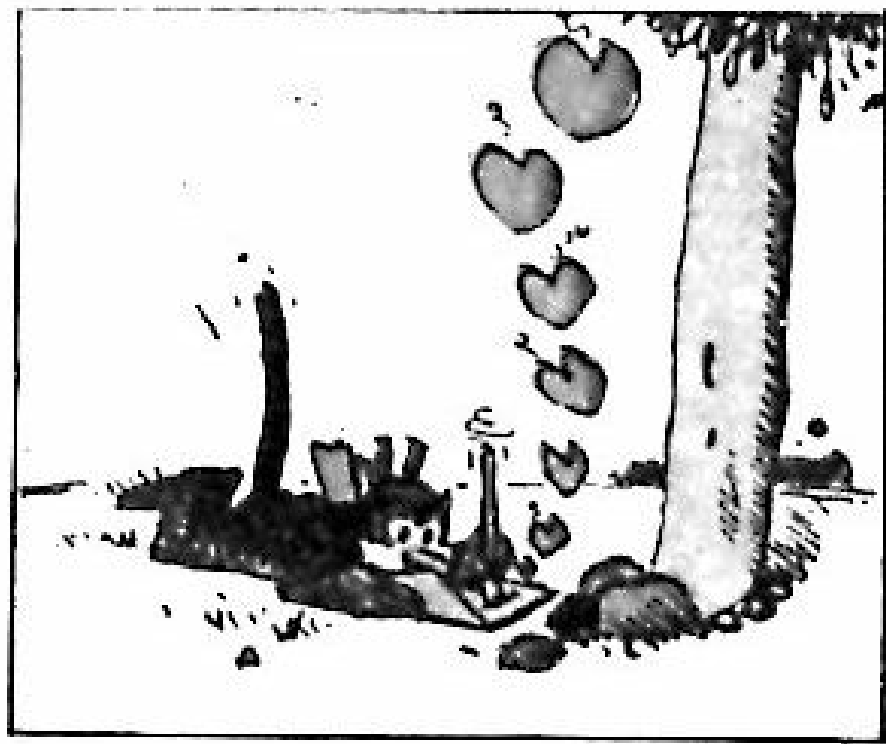
METÁFORAS VISUAIS

É o recurso que permite, de maneira rápida e sinxela, facer comprensible unha idea por medio dunha imaxe.

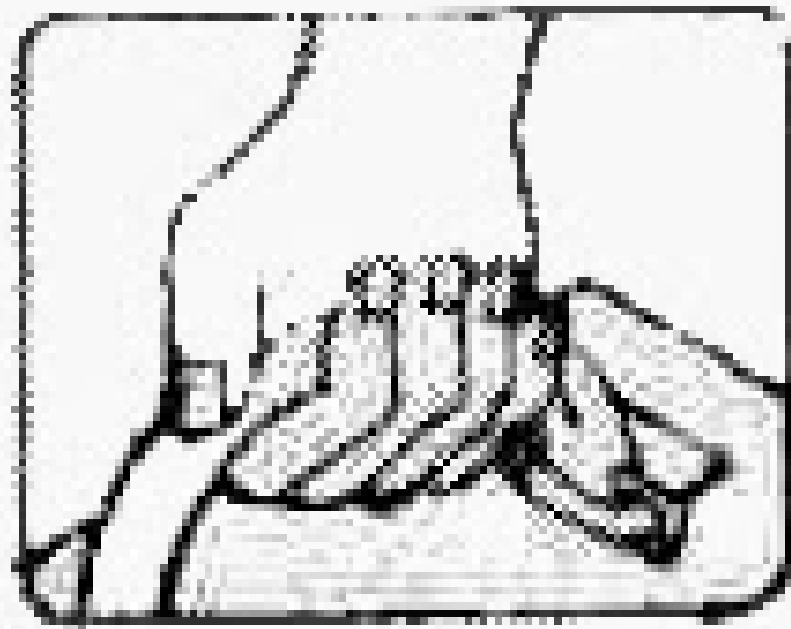
EXERCICIO

Que representam estas metáforas visuais?

PLANOS

Tipos de plano

plano detalle

primerisimo
primer plano

primer plano

plano medio
corto

plano medio

plano medio
largo

plano americano

plano entero

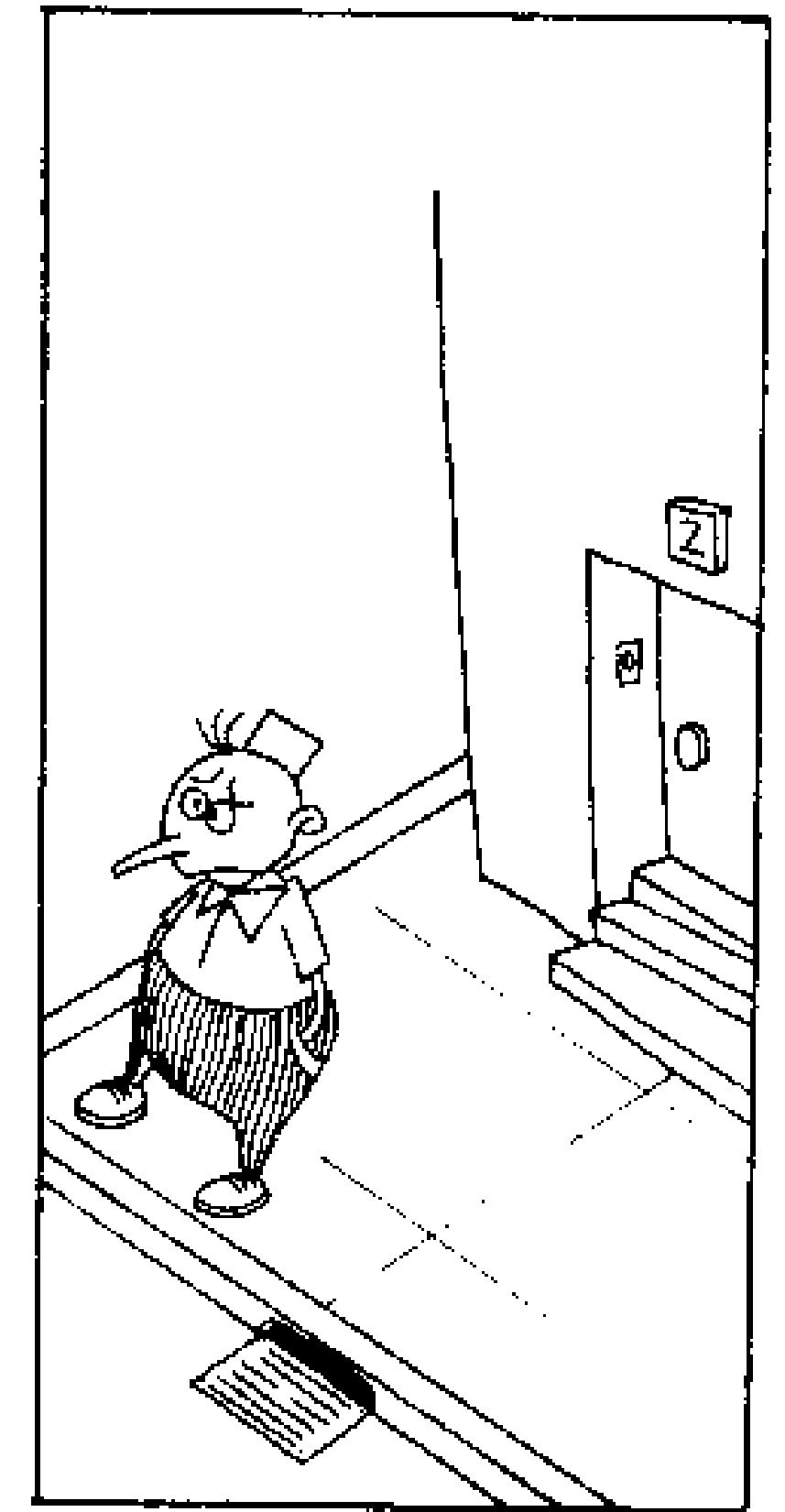
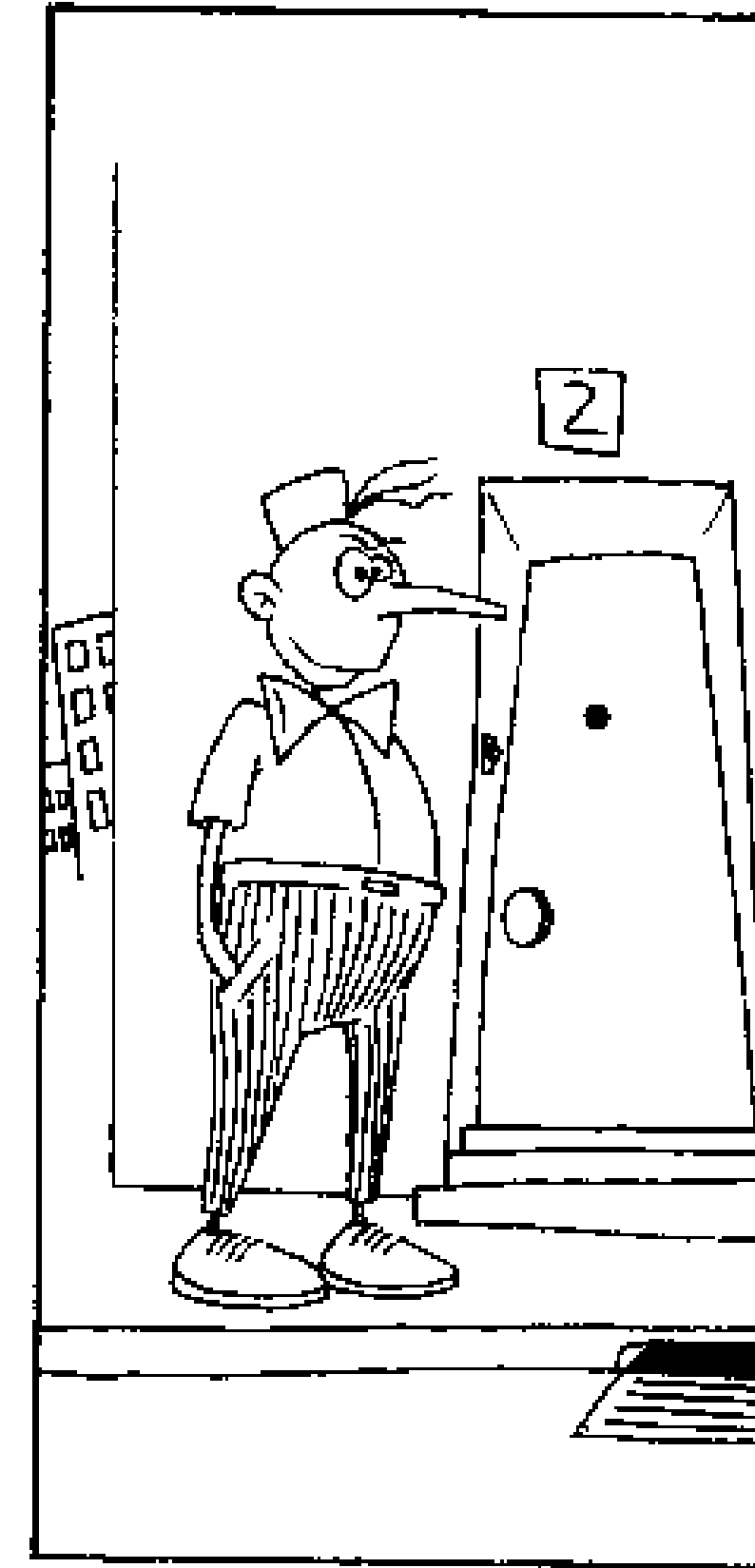
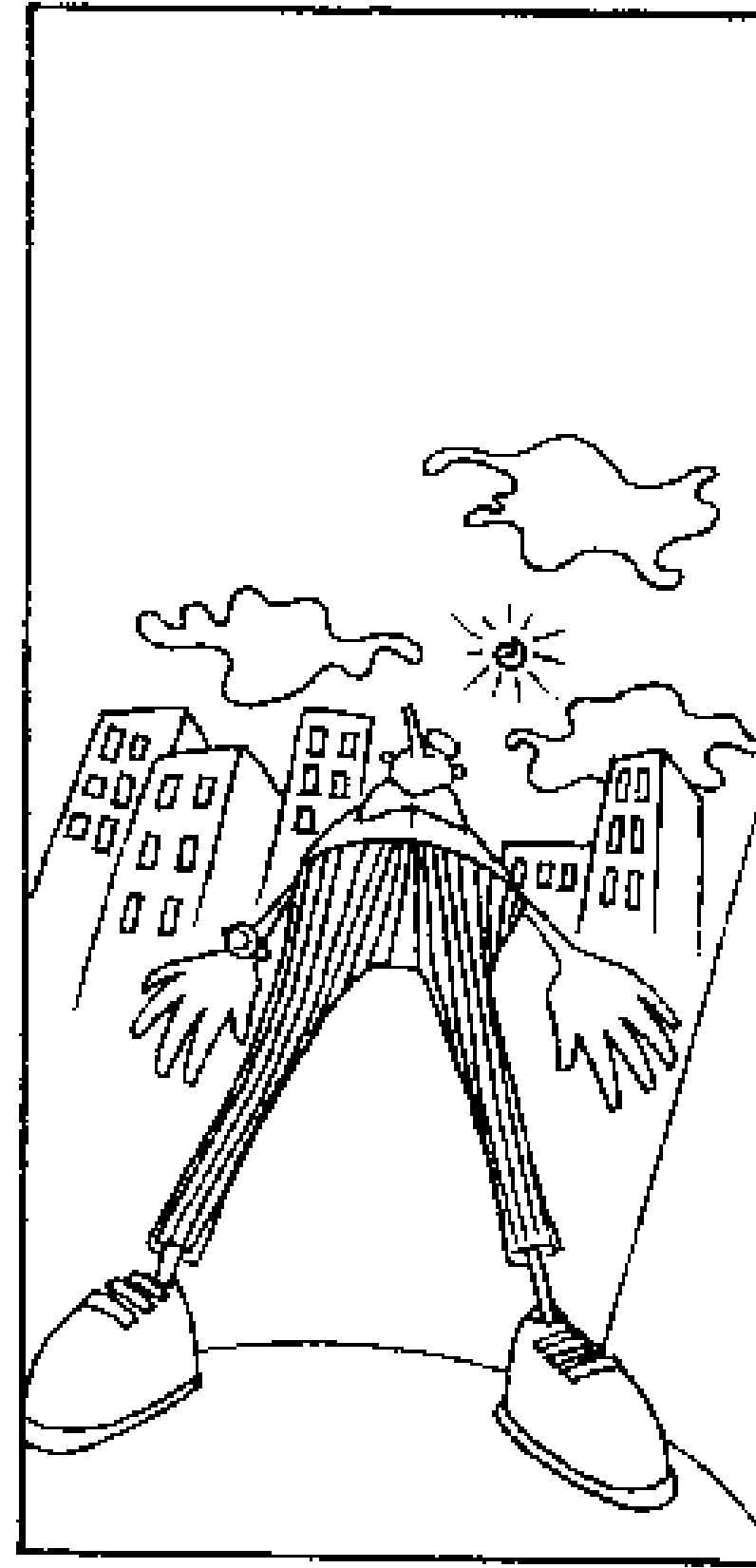
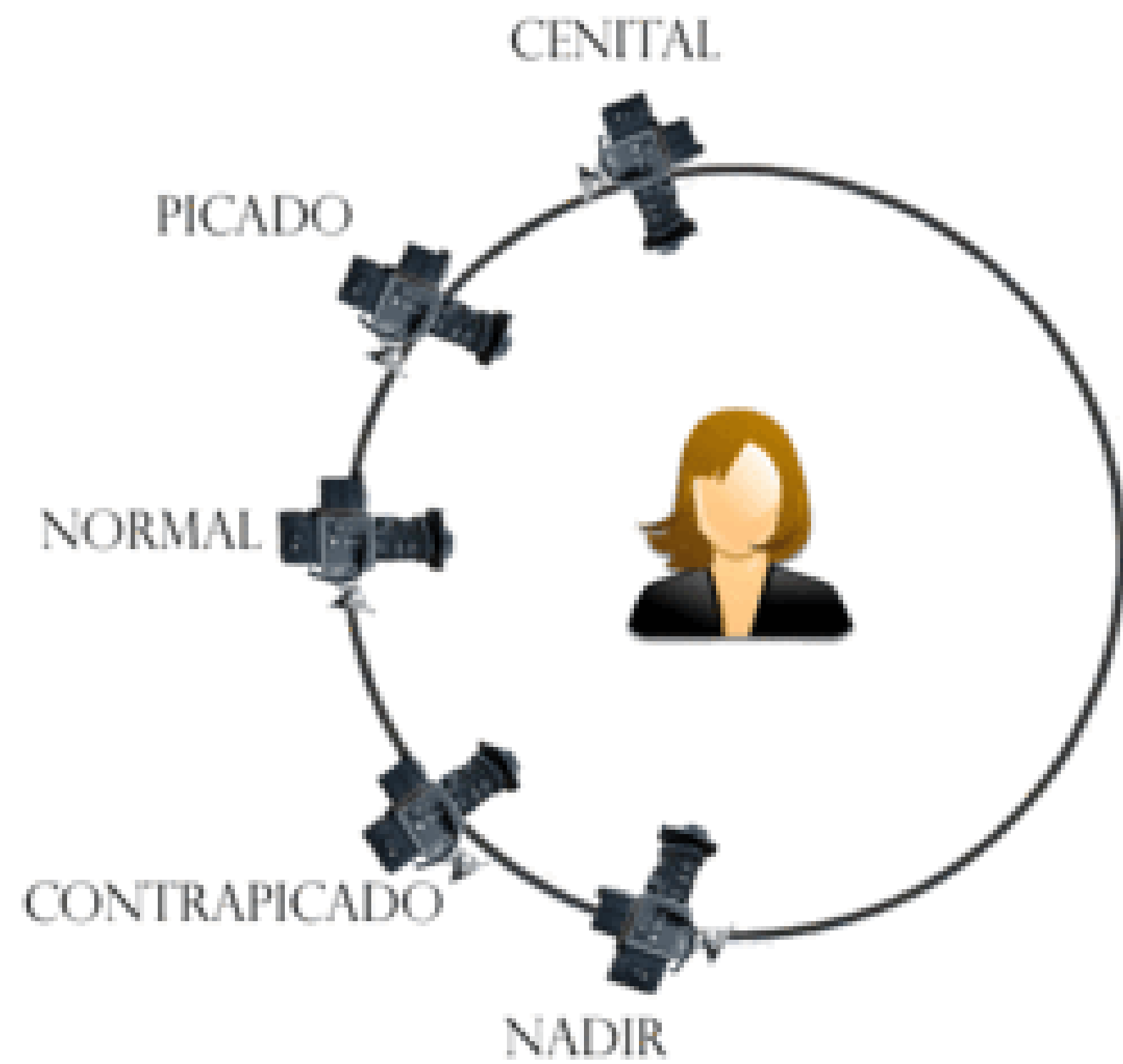
plano general

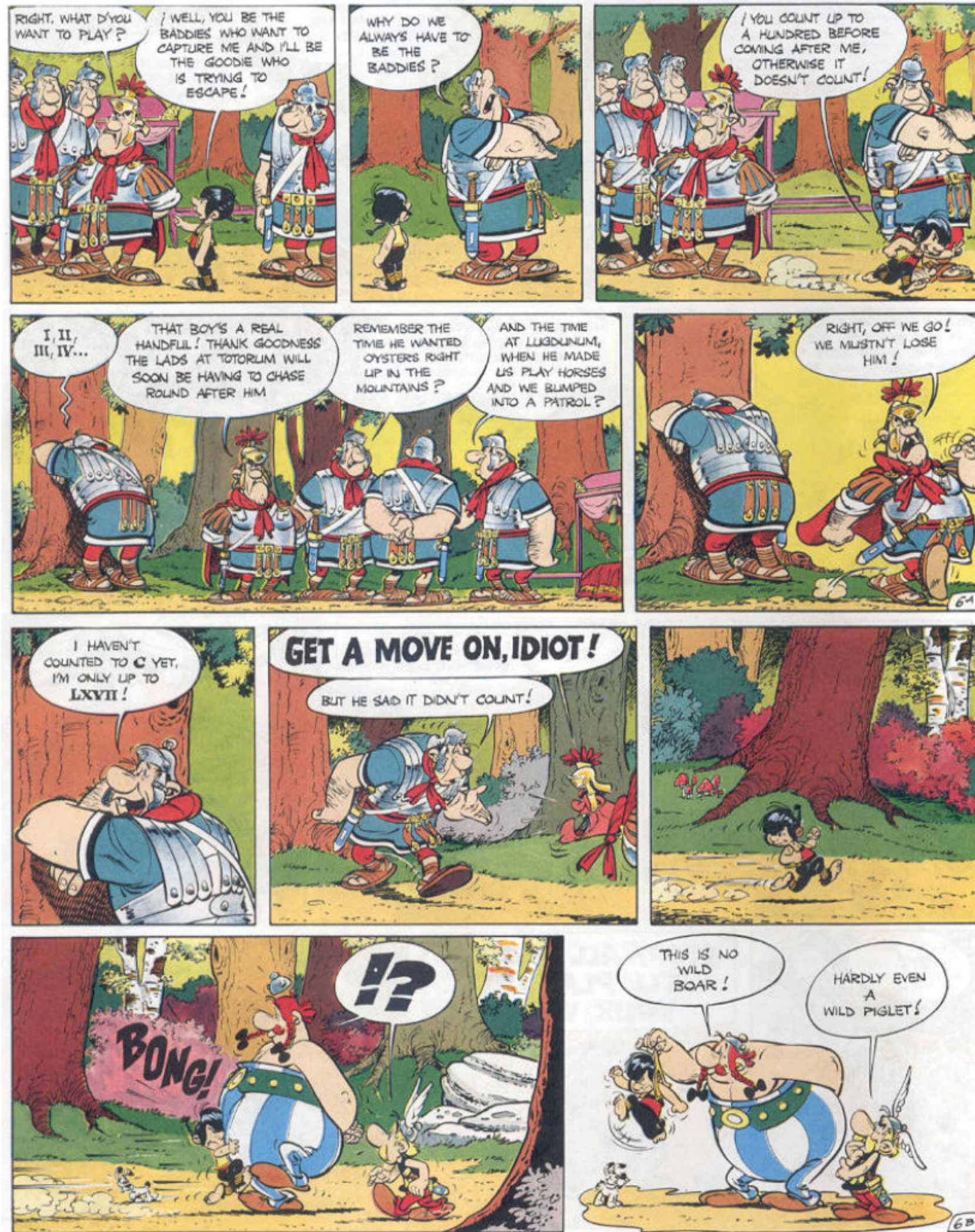
gran plano
general

PLANOS

Encadres

PLANOS

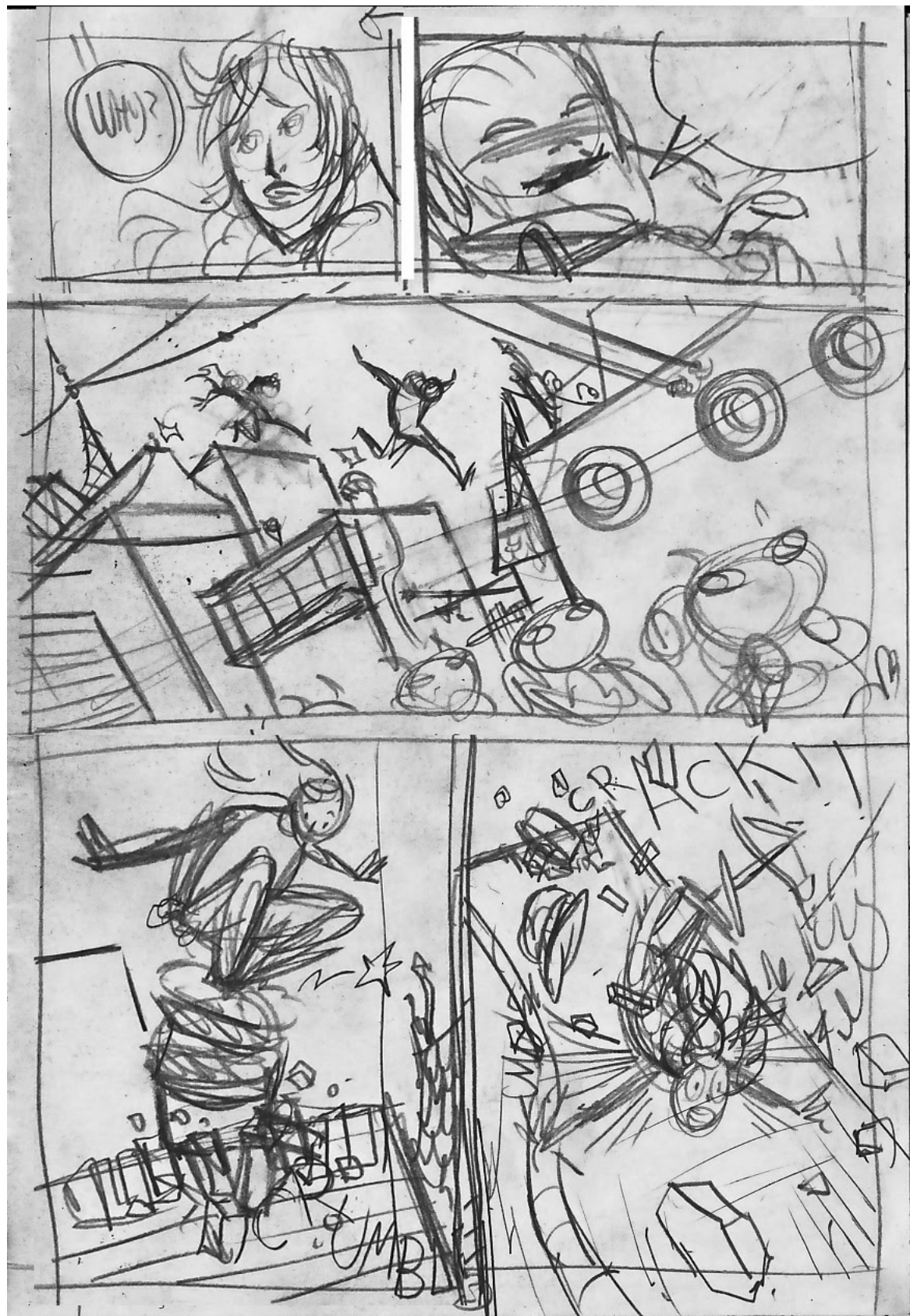
mesmos planos e encadres

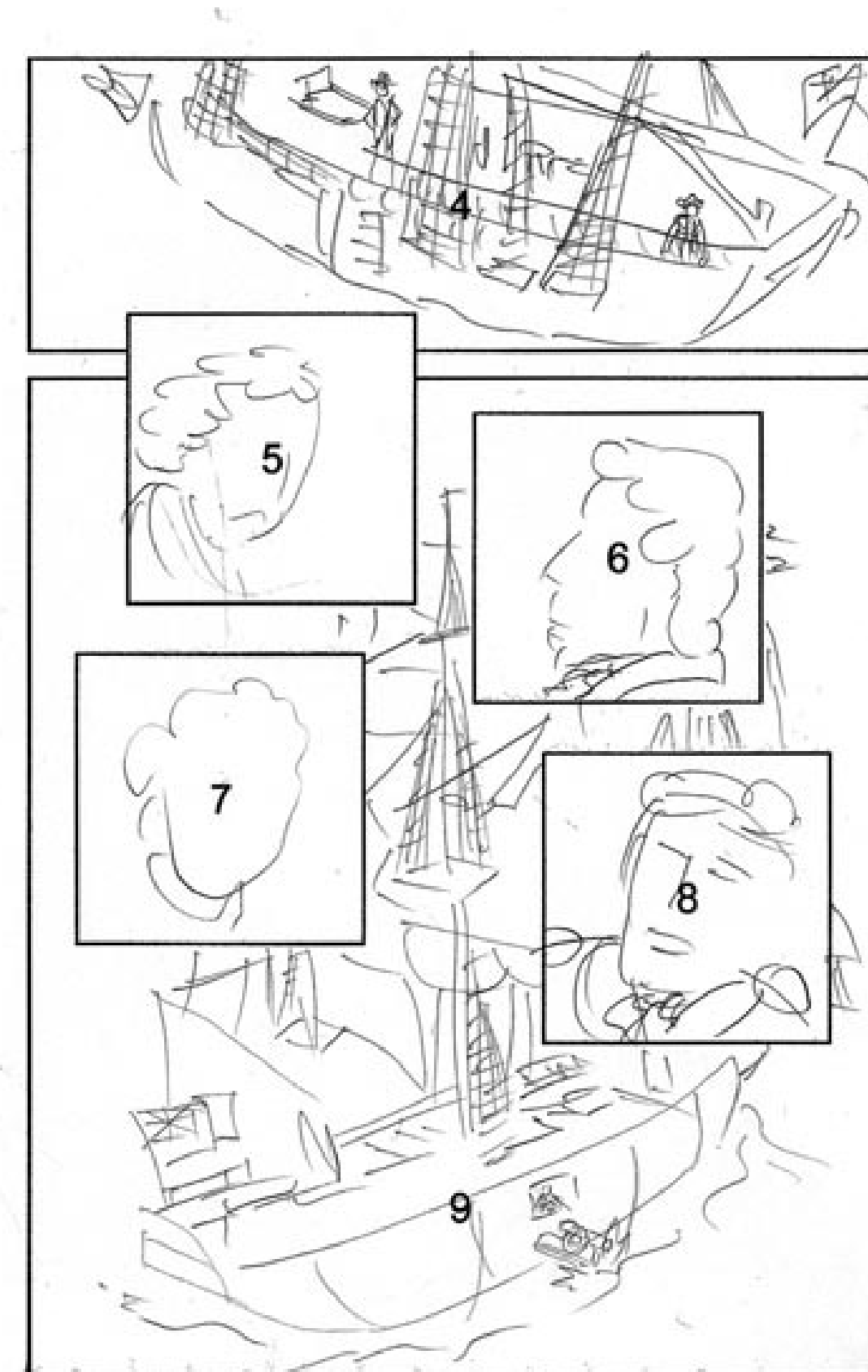
diferentes planos e encadres

COMPOSICIÓN

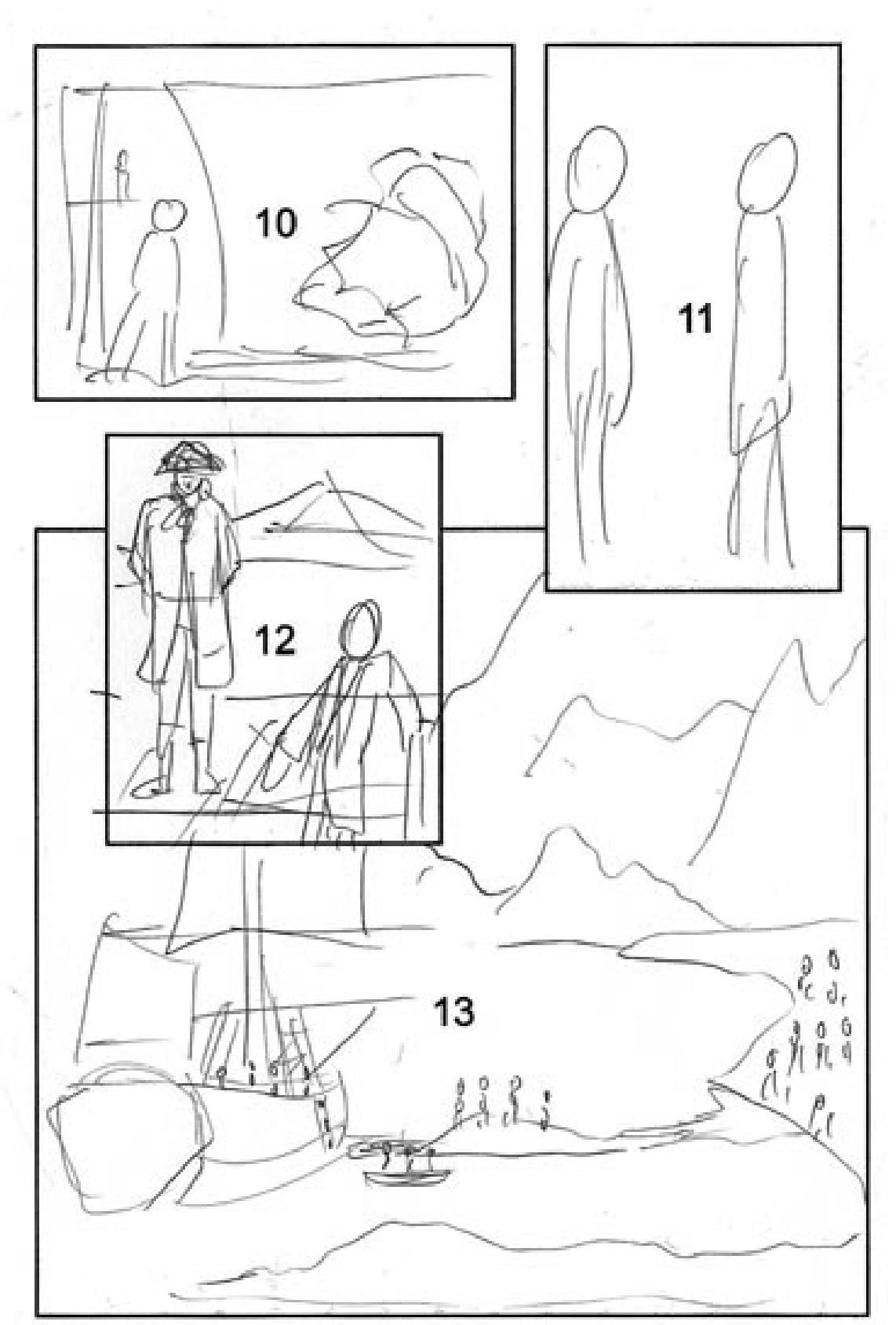
A páxina como un todo: importancia dos bosquexos.
Debemos ter en conta a composición da páxina completa desde os primeiros plantexamentos.

Página 1

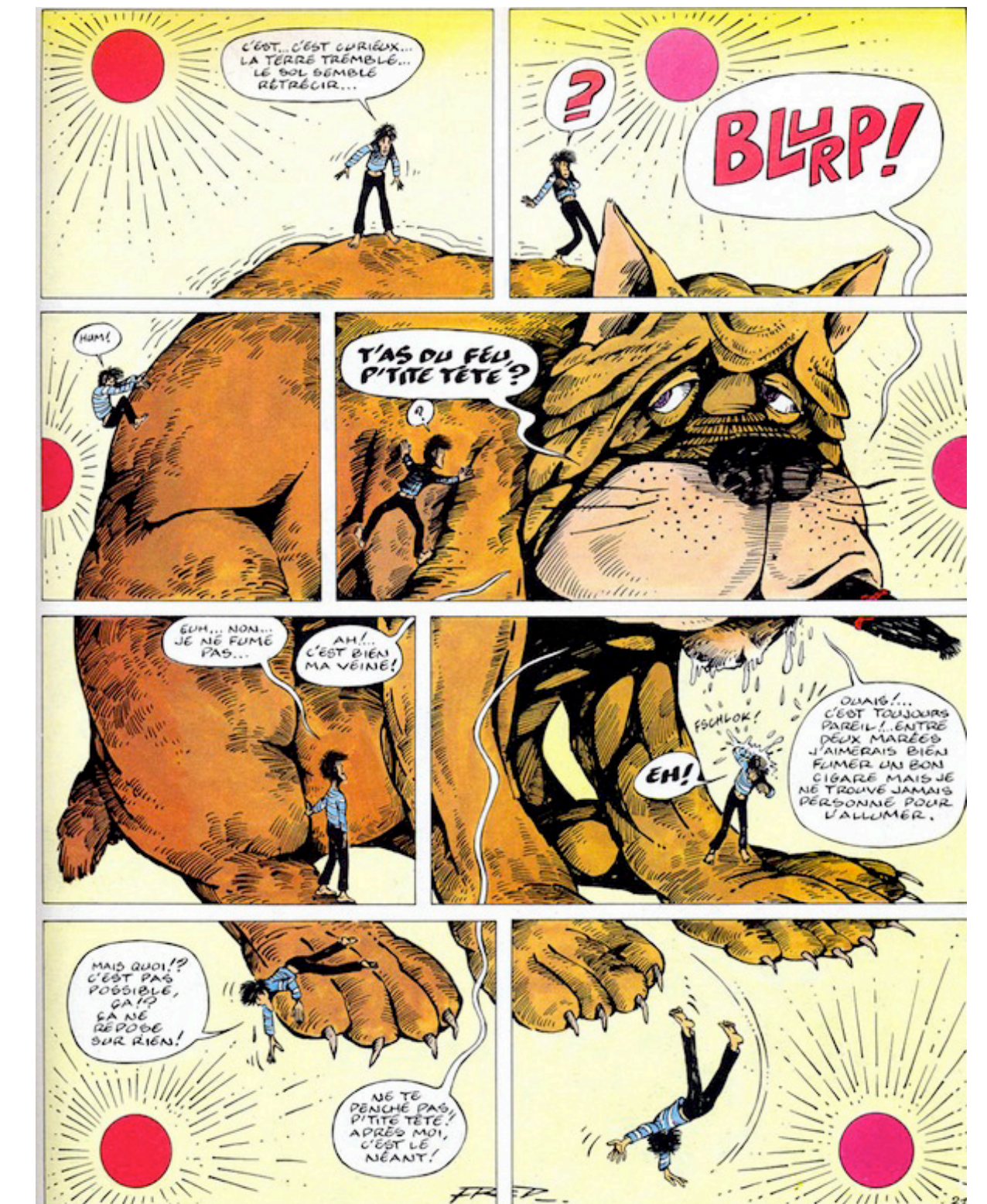
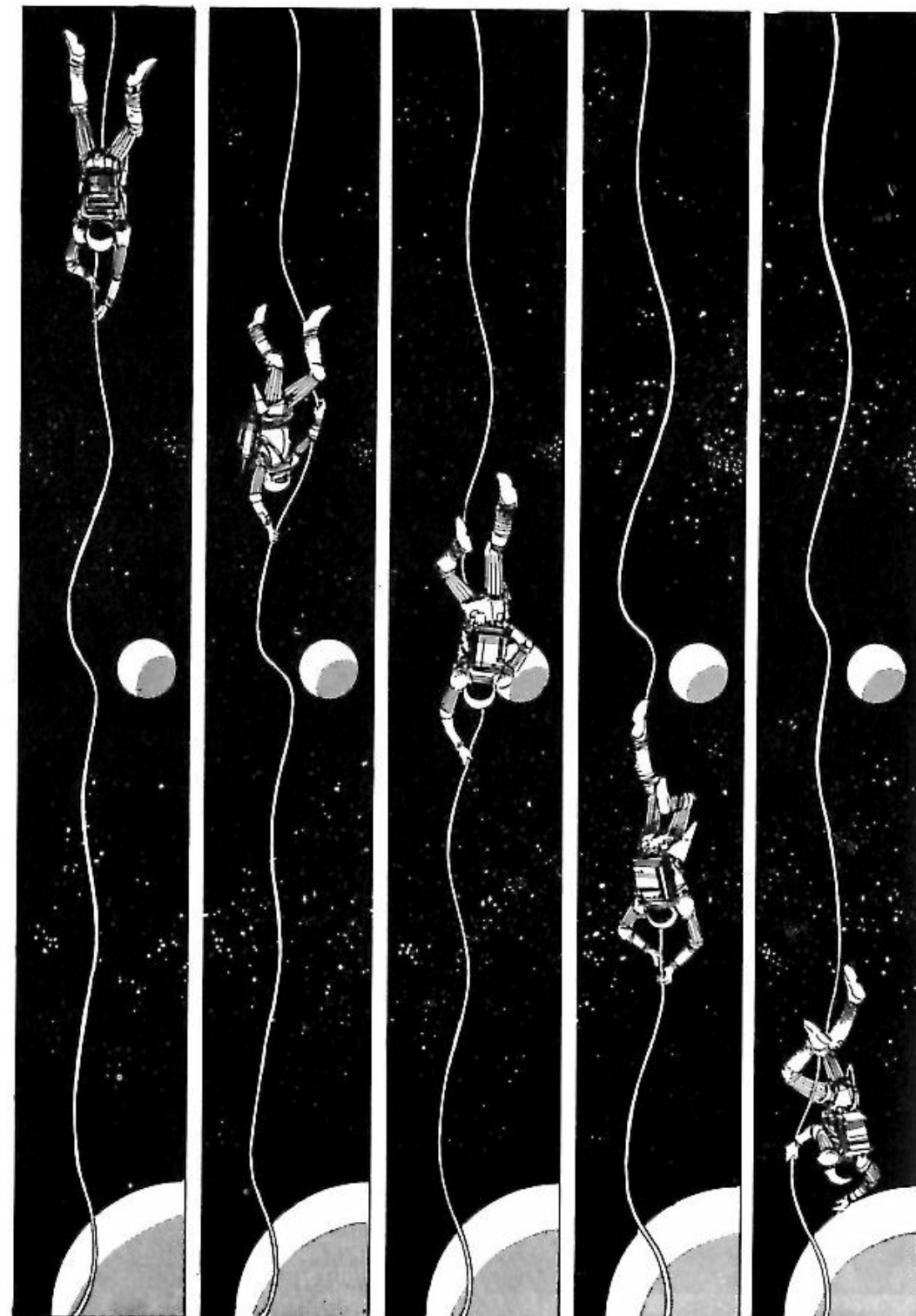
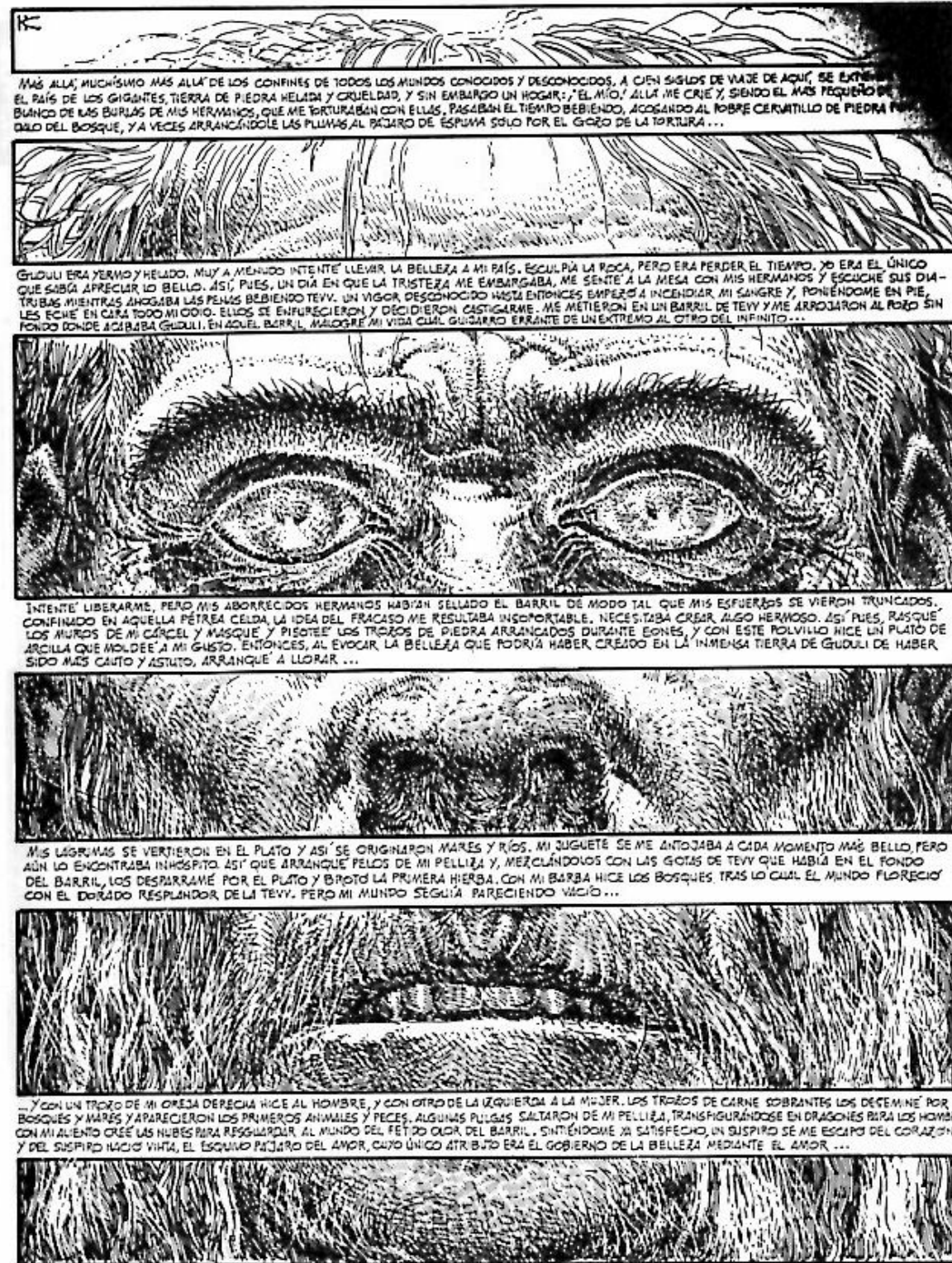
Página 2

Página 3

COMPOSICIÓN

INTÉRPRETES DAS NOSTRAS HISTÓRIAS

OS PERSONAGENS

PERSONAXES

A orixe das historias sempre son os personaxes.

As historias son como son polos personaxes que as interpretan, e viceversa, a forma en como sexan os personaxes vai influir no tipo de historias que poidamos contar.

Entón debemos preguntarnos:
que rasgos dos personaxes nos interesan máis para contar a historia que queremos contar?

IMPORTANTE

Non só as **virtudes**, tamén son imprescindibles os **defectos**.

Non escapemos deles, son recursos moi interesantes e posibilidades para as nosas historias!

PERSONAXES

COMO CREAMOS PERSONAXES?

Máis ca datos biográficos, rasgos físicos, aspecto, complementos, etc, o que importa dos personaxes é a maneira en como se comportan para obter o que queren, que mecanismos de defensa utilizan para afrontar ós inconvenientes, que segredos gardan, como actúan en distintas situacións, é dicir, **de que maneira habitan o mundo no que viven.**

A isto todo é ao que lle chamamos **personalidade.**

EXERCICIO

Que podemos decir dos seguintes personaxes? Como son?

PERSONAXES

IMPORTANTE

A caracterización sempre parte da personalidade, non á inversa.

Por que o personaxe leva esa roupa?

Por que anda así?

Como ri?

Como chora?

En que posición dorme?

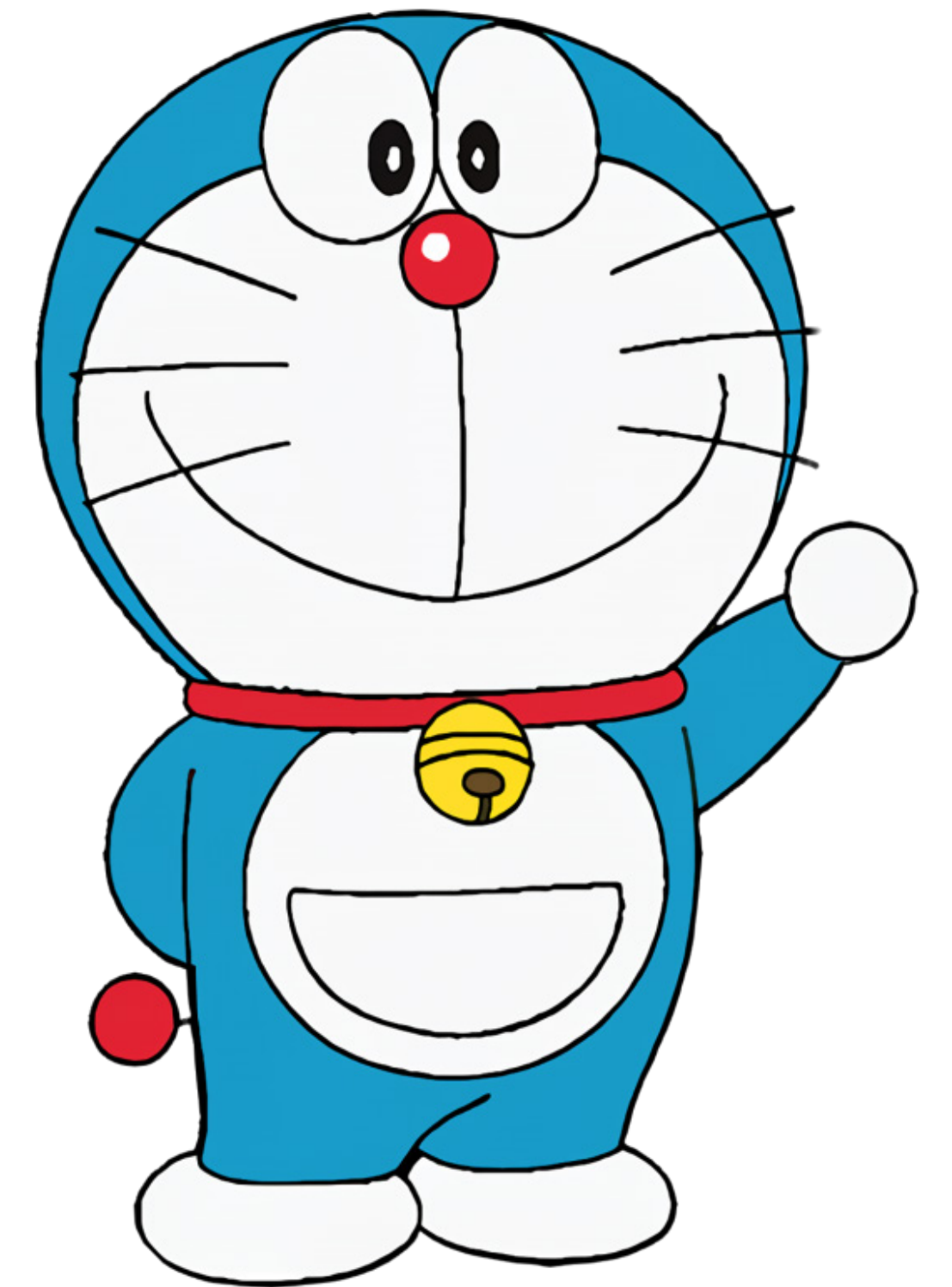
Por que leva ese peiteado?

Por que elixiu ter esa mascota?

etc.

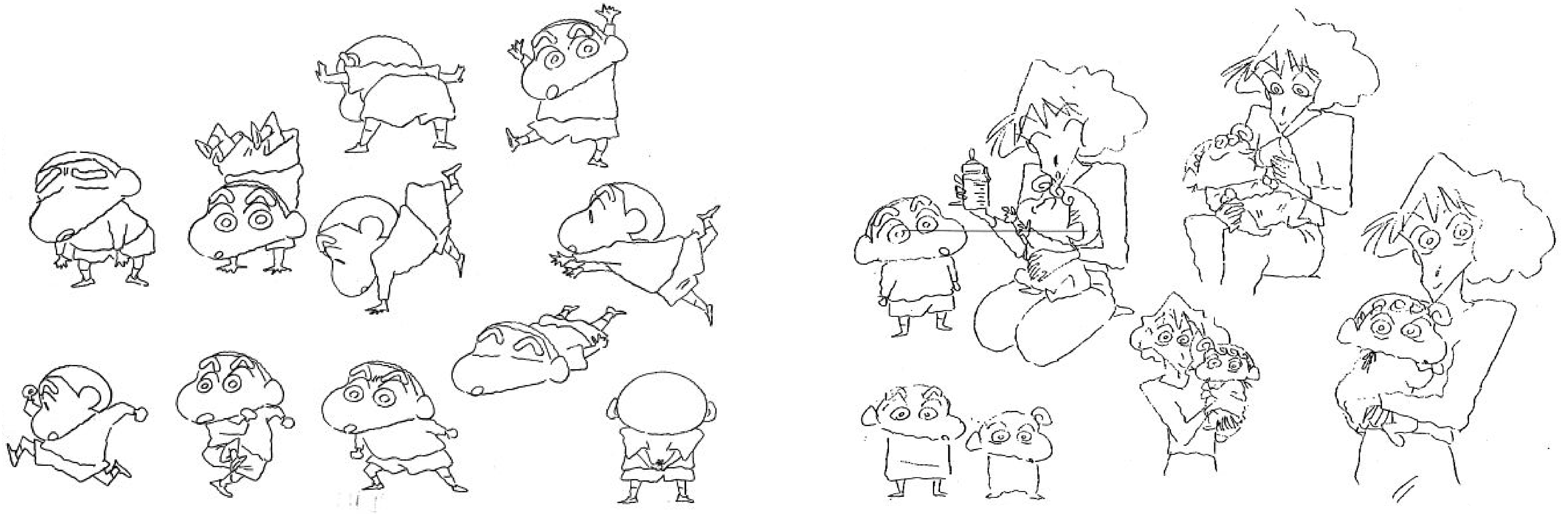
PERSONAXES

Un bo deseño do aspecto está ben, pero...

PERSONAXES

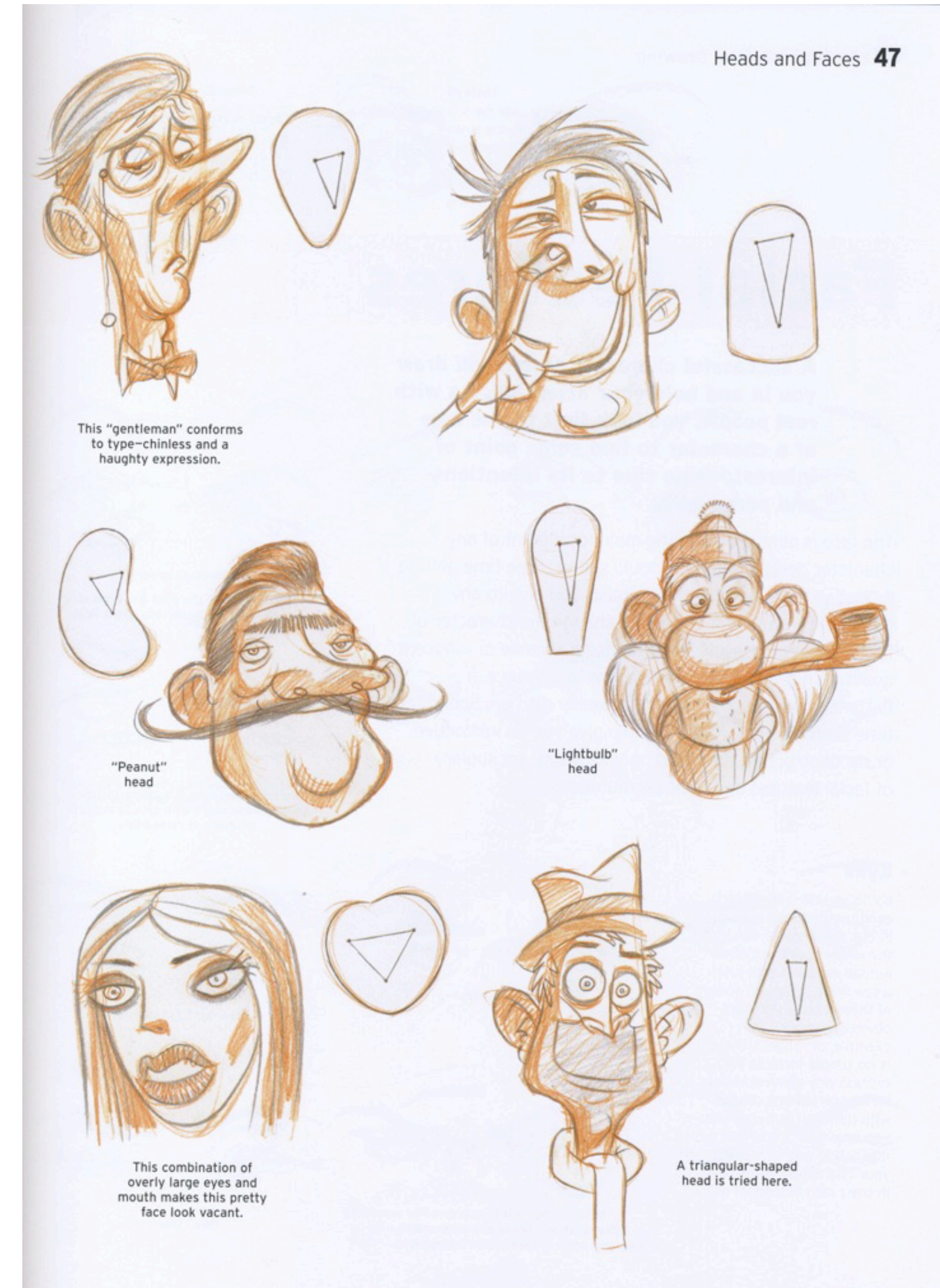
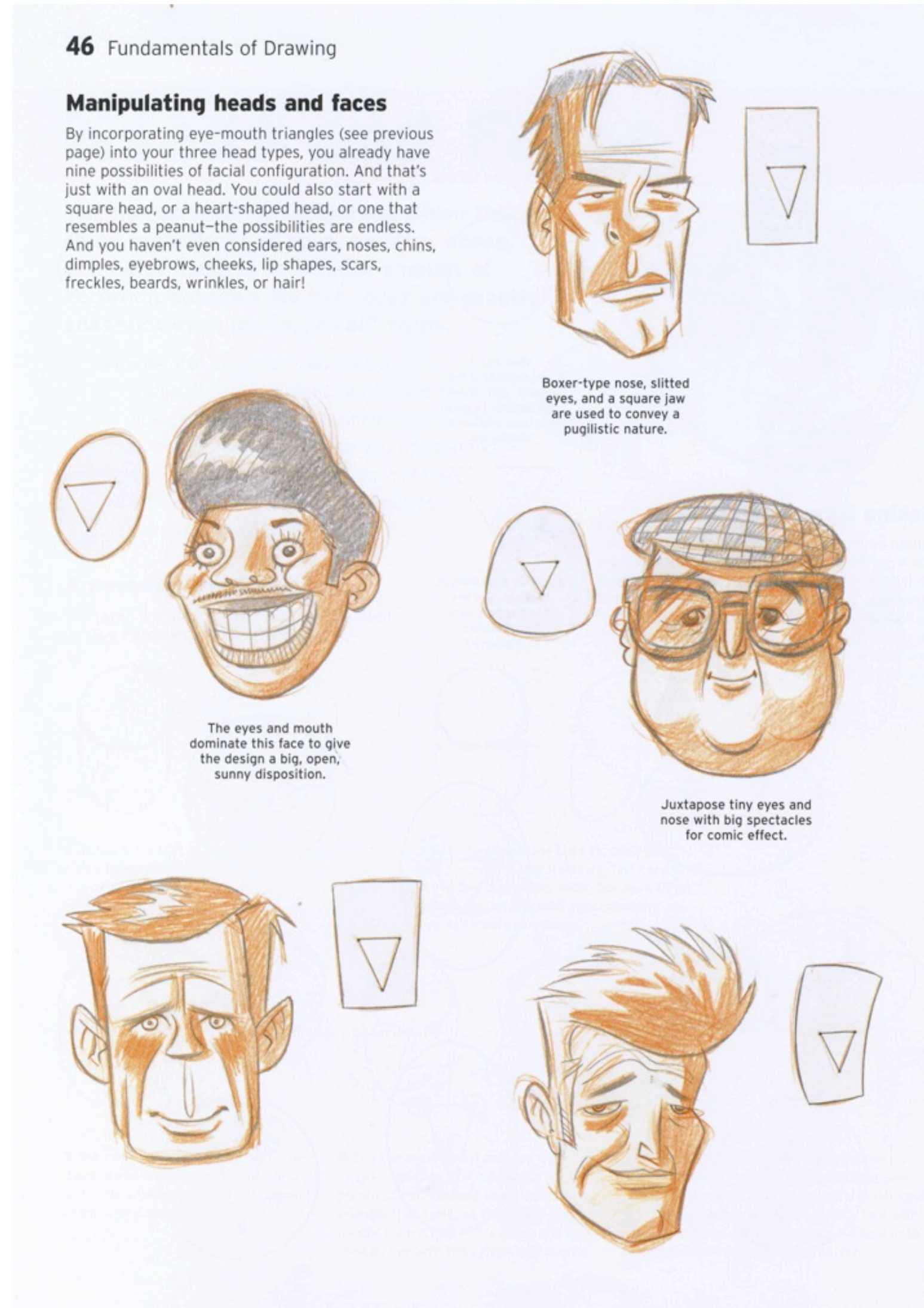
...mellor debuxar personaxes vivos, en movemento, interactuando con outros, e non quedarse soamente en deseños estáticos.

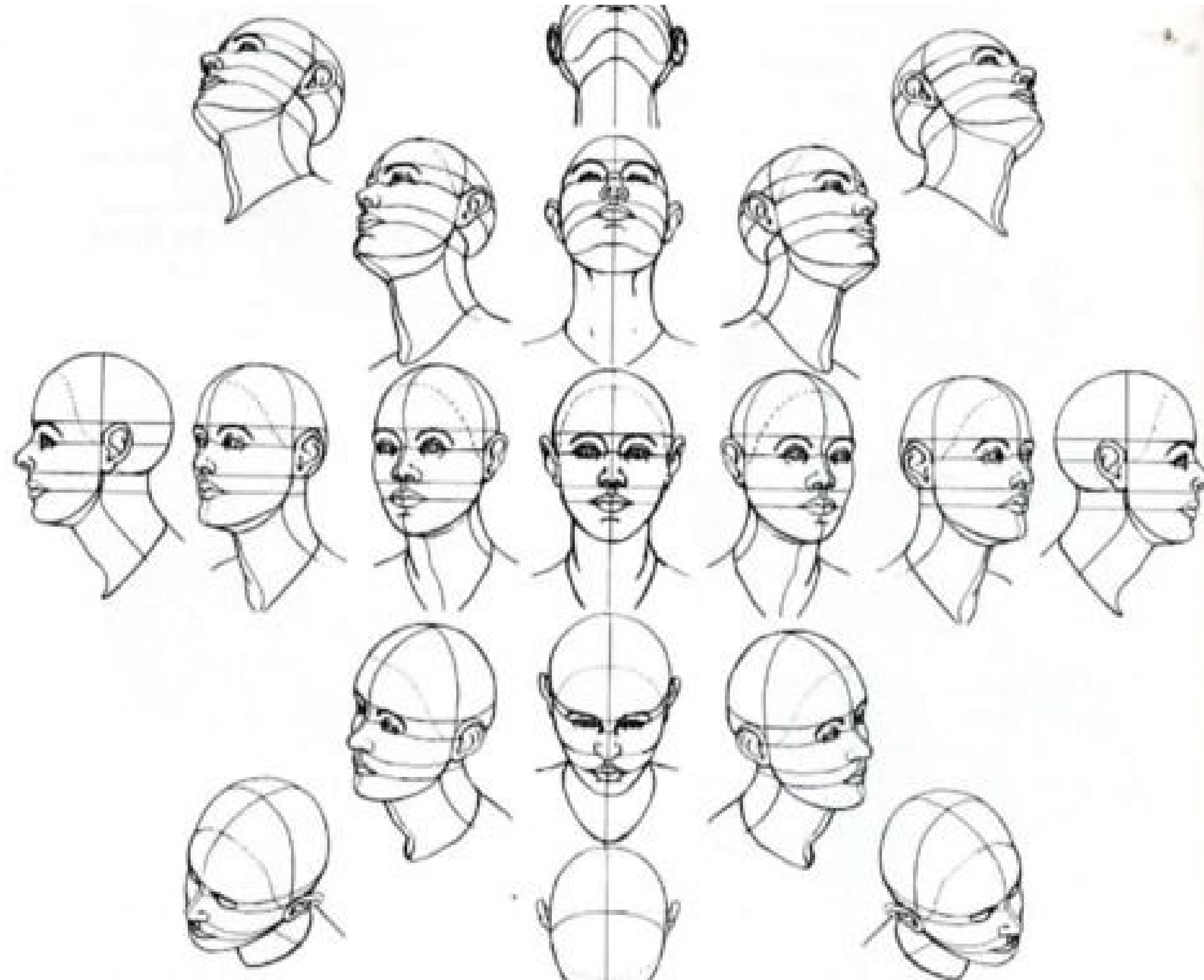
DEBUXO DE PERSONAXES

Partamos de formas básicas para poder chegar a resultados complexos.

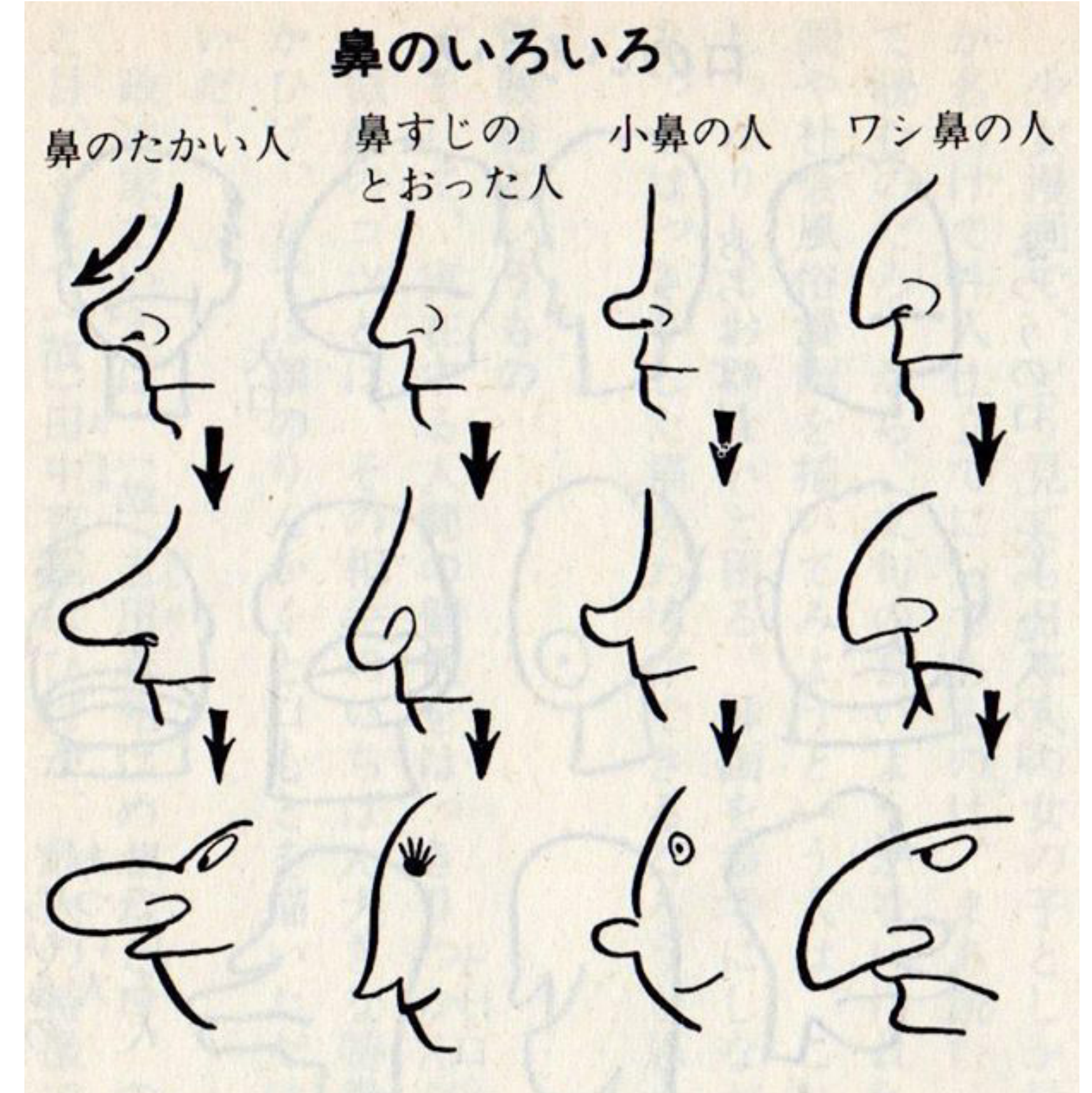
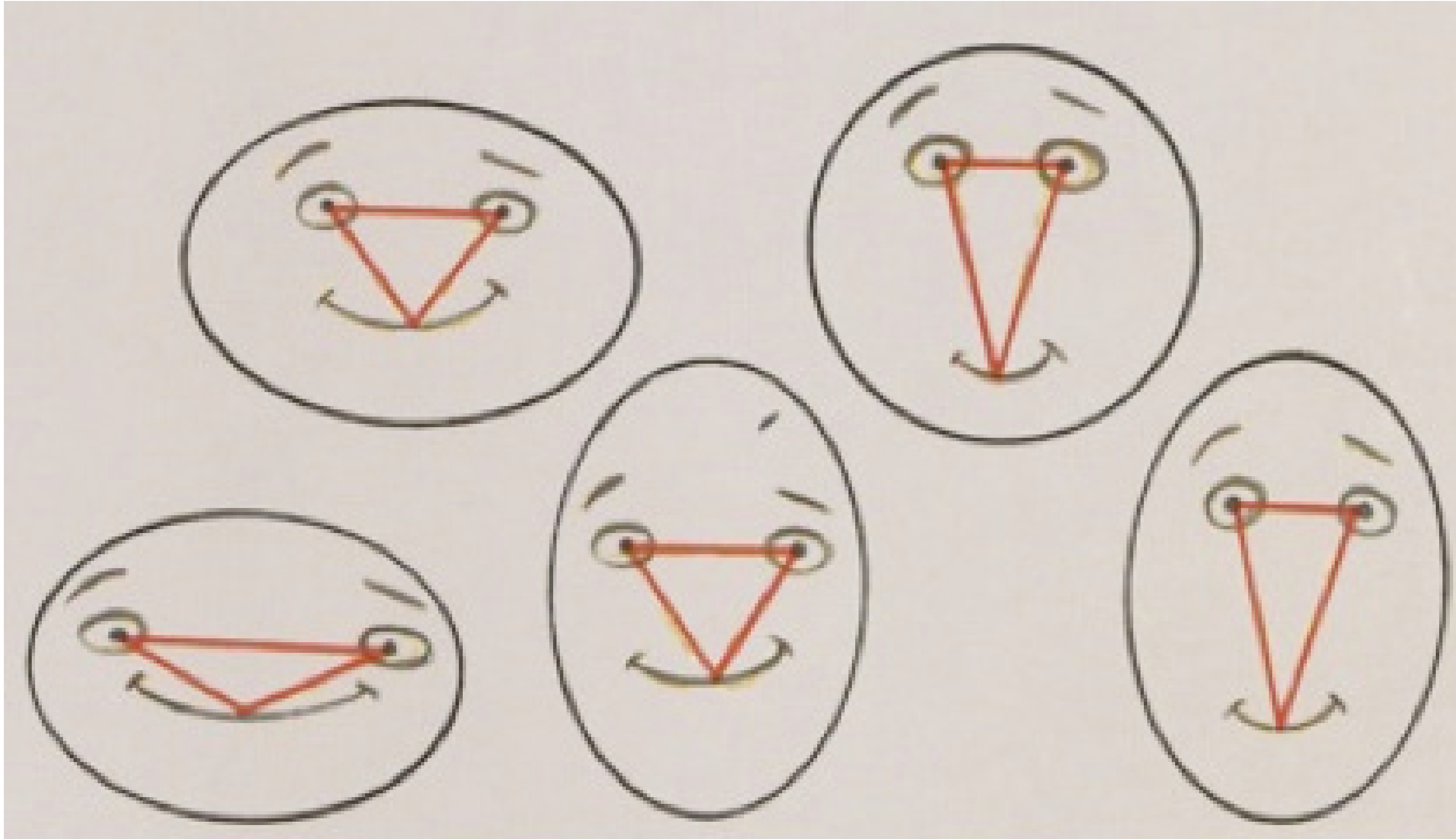
DEBUXO DE PERSONAXES

Usemos esas formas básicas como axuda para poder debuxar os personaxes en diferentes direccións.

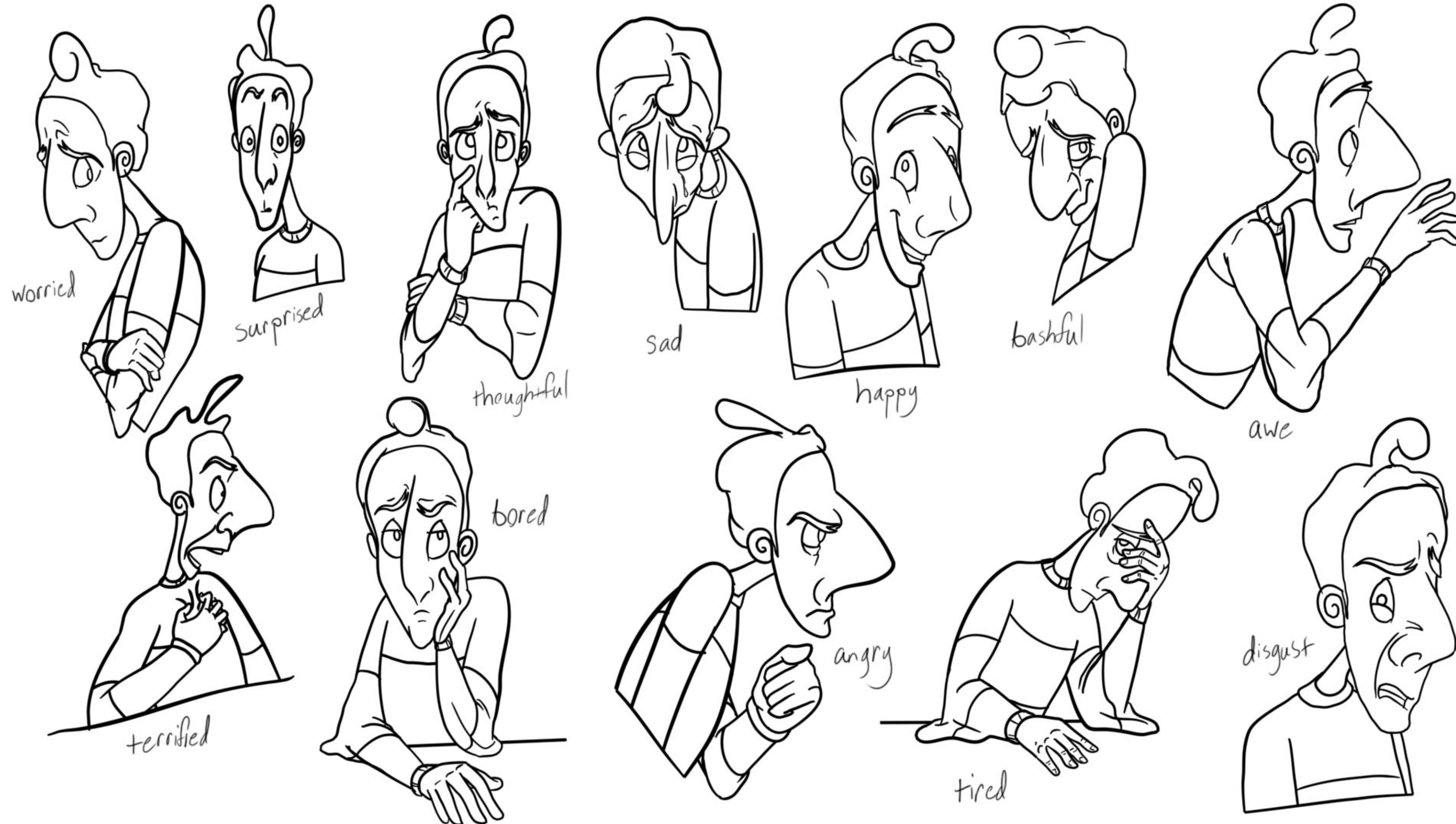
DEBUXO DE PERSONAXES

Xoguemos coa variedade.

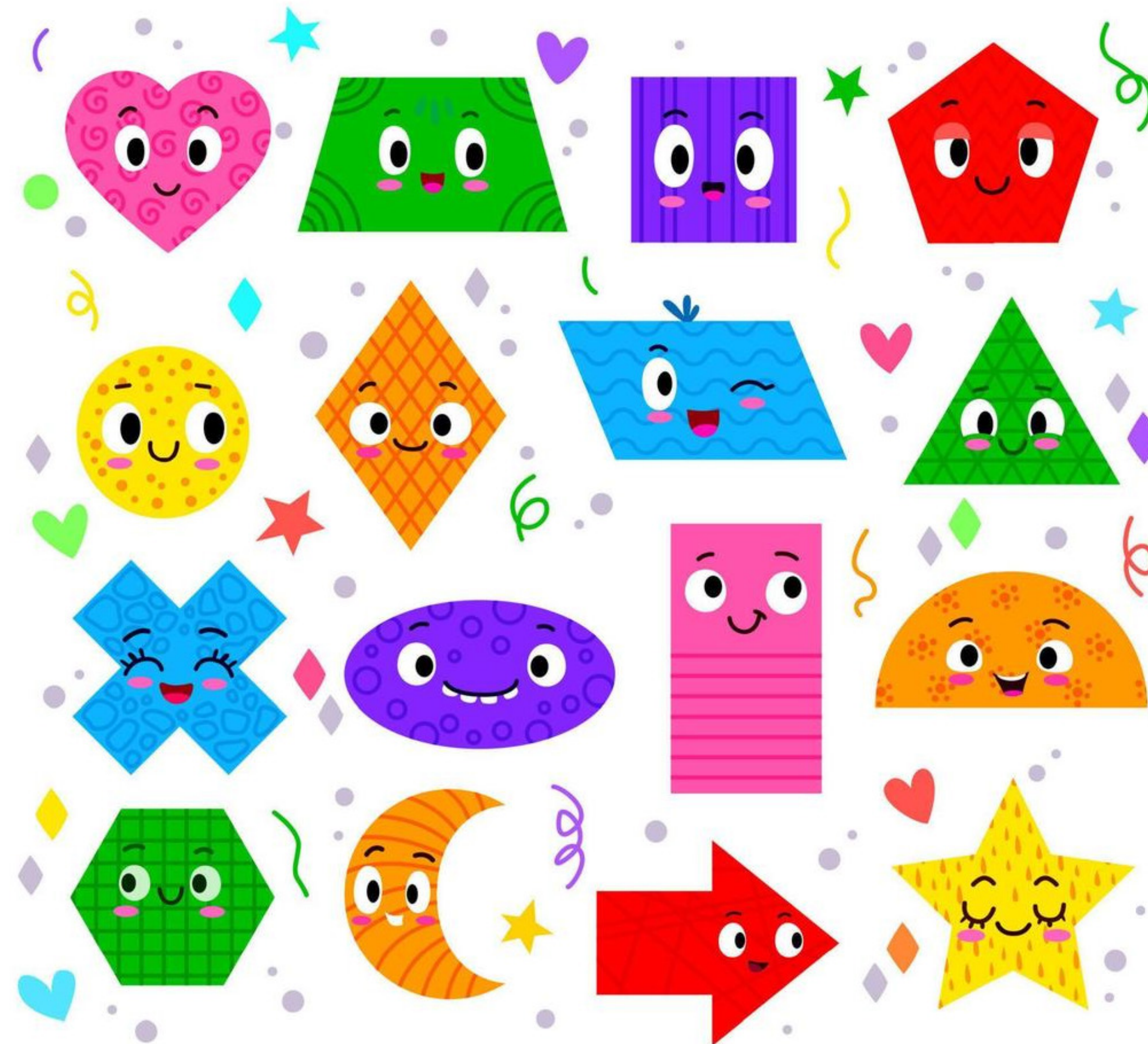
DEBUXO DE PERSONAXES

Os xestos como forma de expresión da personalidade.

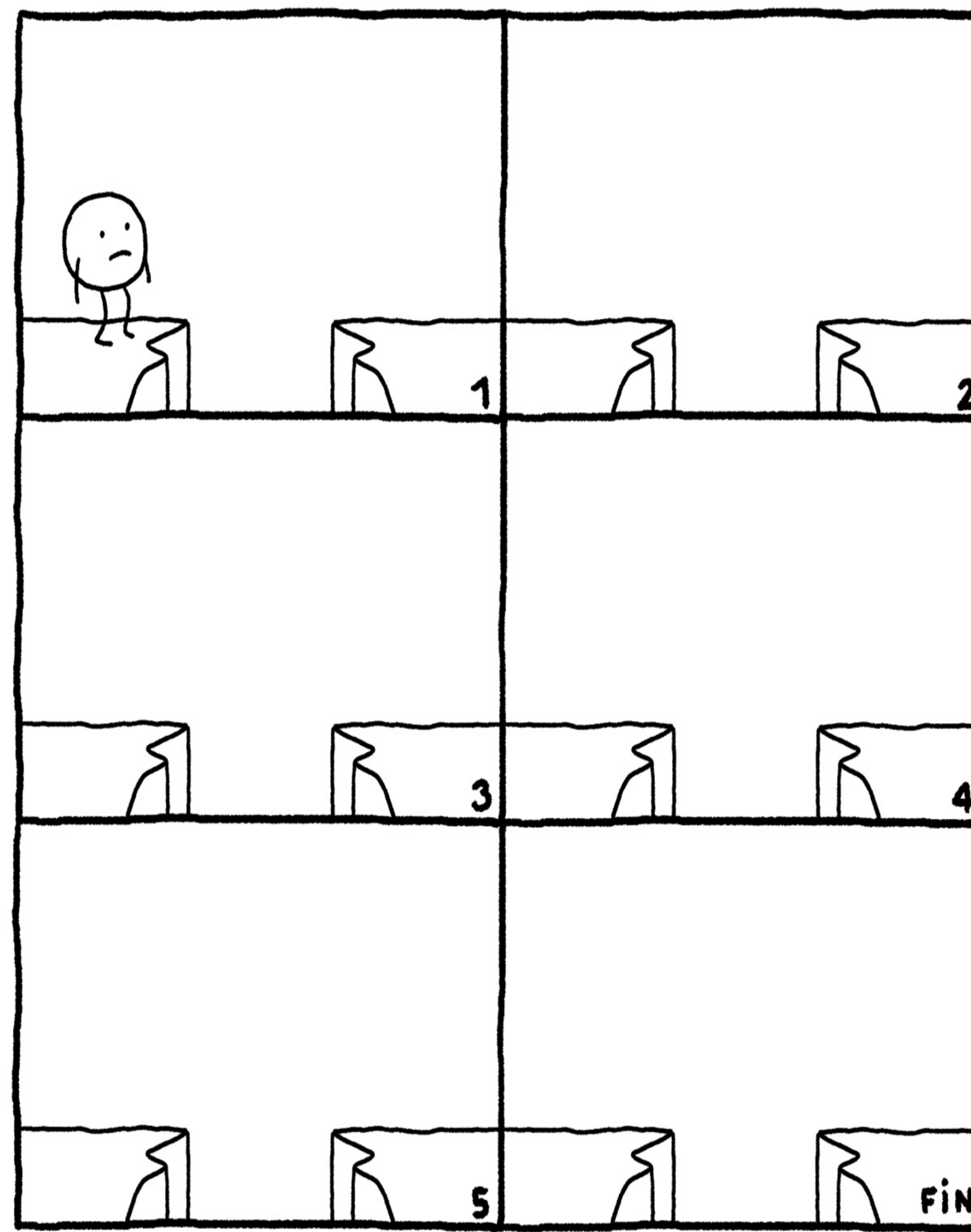
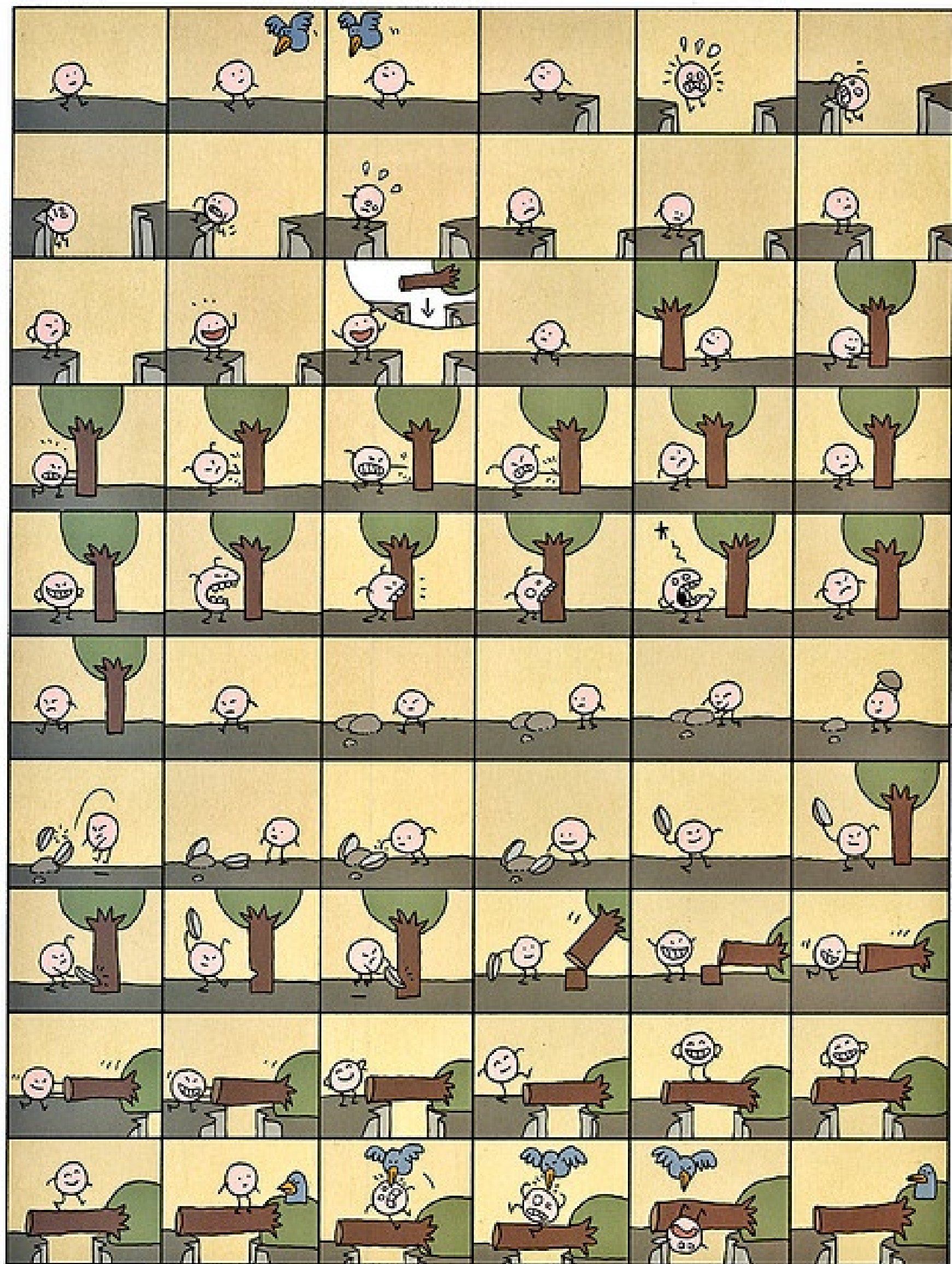
EXERCICIO

1. Creemos un personaxe con formas básicas
2. Probemos a facelo de novo mirando cara a outro lado

FAGAMOS UNHA
BANDA DESEÑADA!

FAGAMOS UNHA BANDA DESEÑADA!

GRAZAS!

@ilustratecto

www.behance.net/ilustratecto